

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

**FAKULTA PODNIKATELSKÁ
ÚSTAV FINANCÍ**

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT
INSTITUTE OF FINANCES

**ANALÝZA ZAJIŠTĚNÍ, UTVRZENÍ A VYMÁHÁNÍ
POHLEDÁVEK V KAPITÁLOVÉ SPOLEČNOSTI**
ANALYSIS OF INDEMNITY, CONFIRMATION AND DEBT COLLECTION IN CAPITAL
COMPANY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

KLÁRA SEDLÁKOVÁ

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

MGR. HELENA MUSILOVÁ

BRNO 2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Sedláková Klára

Účetnictví a daně (6202R049)

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách, Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně a Směrnicí děkana pro realizaci bakalářských a magisterských studijních programů zadává bakalářskou práci s názvem:

Analýza zajištění, utvrzení a vymáhání pohledávek v kapitálové společnosti

v anglickém jazyce:

Analysis of Indemnity, Confirmation and Debt Collection in Capital Company

Pokyny pro vypracování:

Úvod
Cíle práce, metody a postupy zpracování
Teoretická východiska práce
Analýza současného stavu
Vlastní návrhy řešení
Závěr
Seznam použité literatury
Přílohy

Seznam odborné literatury:

NOVOTNÝ, P. et al. Nový občanský zákoník: Smluvní právo. Praha: GRADA Publishing, 2014. ISBN 978-80-247-5164-1.

SVOBODA, K. et al. Občanský soudní řád: komentář. Praha: C. H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-506-0.

ŠVESTKA, J. et al. Občanský zákoník: Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-638-9.

TINTĚRA, T. Závazky a jejich zajištění v novém občanském zákoníku. Praha: Leges, 2013. ISBN 978-80-87576-75-5.

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Helena Musilová

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2014/2015.

L.S.

prof. Ing. Mária Režňáková, CSc.
Ředitel ústavu

doc. Ing. et Ing. Stanislav Škapa, Ph.D.
Děkan fakulty

V Brně, dne 28.2.2015

Abstrakt

Bakalářská práce se zaměřuje na problematiku zajištění, utvrzení a vymáhání pohledávek po lhůtě splatnosti. V teoretické části práce začleňuje dané téma do právního rámce a vymezuje ekonomický, účetní a daňový vliv pohledávek po lhůtě splatnosti na ekonomickou situaci kapitálové společnosti. Dále je zaměřena na analýzu pohledávek vybrané společnosti a obsahuje vhodné návrhy řešení problému.

Abstract

Bachelor thesis is focused on the issue of indemnity, confirmation and debt collection of overdue receivables. In the theoretical part incorporates the topic of the legal framework and defines the economic, accounting and tax impact of overdue receivables on Capital Company. It is focused on the analysis of the selected company receivables and contains appropriate proposals to solve the problem.

Klíčová slova

Pohledávka, věřitel, dlužník, zajištění, utvrzení, vymáhání pohledávek

Key words

Debt, creditor, debtor, secure receivables, confirmation, debt collection

Bibliografická citace

SEDLÁKOVÁ, K. *Analýza zajištění, utvrzení a vymáhání pohledávek v kapitálové společnosti*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2015. 74 s.

Vedoucí bakalářské práce Mgr. Helena Musilová.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušila autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 31. května 2015

.....
podpis studenta

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala paní Mgr. Heleně Musilové za odborné vedení práce, cenné rady, přátelský přístup a čas, který mi věnovala při zpracovávání této bakalářské práce.

OBSAH

ÚVOD.....	12
CÍLE PRÁCE, METODY A POSTUPY ZPRACOVÁNÍ.....	13
Výzkumné otázky a hypotézy.....	14
1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE.....	15
1.1 Pohledávka.....	15
1.2 Vznik pohledávky.....	16
1.2.1 Smlouva.....	16
1.3 Zánik pohledávky.....	16
1.3.1 Splnění.....	16
1.3.2 Jiné způsoby zániku pohledávek.....	17
1.3.3 Promlčení.....	18
1.3.4 Prekluze.....	18
1.4 Příslušenství pohledávky.....	18
1.4.1 Úroky.....	19
1.4.2 Úroky z prodlení.....	19
1.4.3 Náklady spojené s uplatněním pohledávky.....	20
1.5 Zajištění a utvrzení pohledávky.....	21
1.5.1 Zajišťovací instituty.....	21
1.5.2 Utvrzovací instituty.....	25
1.6 Vymáhání pohledávek po lhůtě splatnosti.....	25
1.6.1 Mimosoudní vymáhání pohledávek po lhůtě splatnosti.....	26
1.6.2 Soudní vymáhání pohledávek po lhůtě splatnosti.....	29

1.6.3 Vymáhání pohledávek v insolvenčním řízení.....	31
1.7 Ekonomické aspekty pohledávek.....	32
1.7.1 Základní pojmy	32
1.7.2 Vliv neuhrazených a pozdě hrazených pohledávek na finanční cyklus podnikatele.....	33
1.7.3 Doba obratu pohledávek a závazků	34
1.8 Daňové aspekty pohledávek	35
1.8.1 Pohledávky po lhůtě splatnosti v souvislosti s daní z příjmů právnických osob	35
1.8.2 Daňové opravné položky k neuhrazeným pohledávkám	35
1.8.3 Opravné položky k pohledávkám za dlužníky v insolvenčním řízení.....	38
1.9 Účetní aspekty pohledávek	38
1.9.1 Ocenění pohledávek.....	39
1.9.2 Účetní opravné položky k pohledávkám	39
1.9.3 Účtování účetních a daňových opravných položek k pohledávkám.....	39
1.10 Shrnutí.....	40
2 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU	41
2.1 Základní údaje o společnosti.....	41
2.2 Postup zajištění, utvrzení a vymáhání pohledávek ve společnosti	42
2.3 Analýza pohledávek v letech 2011 – 2014	43
2.3.1 Opravné položky k pohledávkám	44
2.3.2 Promlčené pohledávky.....	44
2.3.3 Doba obratu pohledávek a závazků	45
2.3.4 Analýza pohledávek roku 2011	45

2.3.5 Analýza pohledávek roku 2012	46
2.3.6 Analýza pohledávek roku 2013	47
2.3.7 Analýza pohledávek roku 2014	48
2.4 Shrnutí analýzy pohledávek	49
3 VLASTNÍ NÁVRHY ŘEŠENÍ	52
3.1 Prevence vzniku pohledávek po lhůtě splatnosti	52
3.1.1 Prověřování nových objednatelů	52
3.2 Utvrzovací instituty.....	54
3.2.1 Úrok z prodlení a smluvní pokuta.....	55
3.2.2 Uznání dluhu.....	55
3.2.3 Zálohové platby	55
3.2.4 Promlčecí lhůta	56
3.3 Zajišťovací instituty	56
3.3.1 Finanční záruka.....	56
3.3.2 Postoupení pohledávky	57
3.4 Zkrácení doby splatnosti pohledávek	57
3.5 Vymáhání pohledávek po lhůtě splatnosti	58
3.5.1 Mimosoudní vymáhání pohledávek.....	58
3.5.2 Soudní vymáhání pohledávek	59
3.5.3 Vymáhání pohledávek v insolvenčním řízení.....	60
3.6 Ekonomické, účetní a daňové aspekty pohledávek	60
3.7 Zhodnocení návrhů řešení jednatelem společnosti	60
ZÁVĚR	62

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	64
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	69
SEZNAM TABULEK	70
SEZNAM OBRÁZKŮ.....	71
SEZNAM VZORCŮ.....	72
SEZNAM GRAFŮ	73
SEZNAM PŘÍLOH.....	74

ÚVOD

S pohledávkami po lhůtě splatnosti se dle mého názoru pravděpodobně setkal již každý podnikatel. Po změnách v právní úpravě, které nedávno nastaly u obchodních korporací, kdy společnost s ručením omezeným může založit jedna fyzická osoba s pouhou jednou korunou, lze předpokládat, že počet pohledávek po lhůtě splatnosti a nedobytných pohledávek poroste. Pominu-li sociologické důvody, jako je například klesající morálka společnosti spjatá s dobrými mravy, může nárůst pohledávek po lhůtě splatnosti zapříčinit špatné podnikatelské investiční rozhodnutí. Nejen podnikatel, který takové rozhodnutí učinil, ale i jeho věřitelé se mohou dostat do finančních problémů.

Ze zmíněných důvodů se domnívám, že zajištění, utvrzení a vymáhání pohledávek je v dnešní době velice aktuální téma. Každý, kdo podniká nebo plánuje začít podnikat, by se měl s danou problematikou seznámit. Správným zajištěním a utvrzením pohledávky se podnikatel může uchránit před případným časově a finančně náročným mimosoudním a soudním vymáháním. Rovněž se domnívám, že vhodnou prevencí výrazně sníží riziko druhotné platební neschopnosti.

Bakalářská práce se zabývá analýzou pohledávek ve společnosti s ručením omezeným. Jelikož si jednatel nepřál zveřejnit obchodní firmu z důvodu uvedení utajených interních informací, je společnost pro účely bakalářské práce nazvána Doprava, s. r. o.

CÍLE PRÁCE, METODY A POSTUPY ZPRACOVÁNÍ

Hlavním problémem, se kterým se společnost Doprava, s. r. o. potýká, je dle jednatele společnosti, příliš vysoký podíl pohledávek po lhůtě splatnosti na celkovém objemu pohledávek ze smluvních vztahů a jejich pozvolný meziroční nárůst. Tento rostoucí trend společnost zaznamenává již od roku 2011.

Pohledávky po lhůtě splatnosti negativně ovlivňují cash-flow, což může vést k ohrožení finanční stability společnosti a dále až k druhotné platební neschopnosti. Spojen je s nimi i nárůst finančních nákladů, například na jejich evidenci, monitorování a kontrolu. Především se ale jedná o náklady na vymáhání. Společnost musí za poskytnuté služby odvést daň z příjmů a daň z přidané hodnoty, i přesto, že k inkasu pohledávky nedošlo. Stane-li se pohledávka nedobytnou, vznikne společnosti také ztráta ve výši ceny poskytnuté služby.

Jednatel společnosti si je vědom negativního vlivu neuhrazených pohledávek na celou ekonomiku společnosti. Rovněž si uvědomuje i rizika spojená s jejich meziročním nárůstem. Proto společnost spolupracuje s advokátem, který pohledávky dle výběru jednatele vymáhá.

Hlavním cílem mé bakalářské práce je doporučit společnosti opatření, která povedou k zastavení nebo zpomalení meziročního nárůstu neuhrazených pohledávek a k efektivnějšímu vymáhání pohledávek.

Dílním cílem bakalářské práce je analýza současného stavu zajištění, utvrzení a vymáhání pohledávek ve společnosti. Zjistím, kterými způsoby a zda dostatečně podnikatel předchází vzniku neuhrazených a nedobytných pohledávek, a zdali jsou zvolené způsoby vhodné. Na základě analýzy navrhnou opatření a doporučení ke splnění hlavního cíle bakalářské práce.

Koncem akademického roku 2014/2015 jsem absolvovala rozhovor s jednatelem společnosti Doprava, s.r.o., ve kterém jsem se dozvěděla, že společnost zaznamenává již od roku 2011 klesající trend řádně hrazených pohledávek. Na základě zmíněného rozhovoru jsem se rozhodla zpracovat bakalářskou práci na dané téma. Jednatel společnosti mi již zpočátku, ale i v průběhu psaní práce poskytl veškeré informace, podklady a dokumenty potřebné ke zpracování. Na základě informací zjištěných

ze zmíněného rozhovoru jsem si stanovila cíle práce, sestavila výzkumné otázky a zformulovala hypotézy. Následně jsem prostudovala právní předpisy a odbornou literaturu zabývající se problematikou pohledávek, závazkovými vztahy, civilním procesním právem, ekonomikou, finanční analýzou, daněmi, účetnictvím a podobně. Pro lepší orientaci a přehled jsem přečetla i odborné články. Poskytnuté podklady a dokumenty jsem zpracovala, informace rozčlenila a vypočítala výsledky, které jsou vymezeny v analytické části práce. Za pomoci znalostí získaných při studiu zdrojů specifikovaných výše, analogie, dedukce a indukce jsem navrhla řešení problémů sdělených jednatelem společnosti v rozhovoru, a zjištěných v analytické části práce. Následně jsem zmíněné návrhy řešení předala jednatelem společnosti k posouzení jejich využitelnosti.

Výzkumné otázky a hypotézy

Otázka č. 1: Kterými zajišťovacími a utvrzovacími instituty společnost předchází vzniku neuhrazených pohledávek ve lhůtě splatnosti?

Hypotéza č. 1: Domnívám se, že zajištění a utvrzení pohledávek není ve společnosti dostatečné. Mám za to, že společnost k zajištění a utvrzení svých pohledávek využívá pouze smluvní pokutu.

Otázka č. 2: Jaké způsoby zajištění a utvrzení pohledávek lze společnosti doporučit?

Hypotéza č. 2: Dle mého názoru lze společnosti doporučit závdavek, postoupení pohledávky, uznání dluhu, případně dokumentární akreditiv a pojištění.

Otázka č. 3: Jaký je vymáhací proces pohledávek ve společnosti a jak jej lze zefektivnit?

Hypotéza č. 3: Předpokládám, že pohledávky jsou ve společnosti vymáhány převážně mimosoudně a vymáhací proces lze zefektivnit interním vymáháním v občanském soudním řízení.

1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE

Pro porozumění tématu ze začátku uvádím právní definici pohledávky a důvody jejího vzniku. S tím souvisí i zánik pohledávky a způsoby, kterými může zaniknout. Věřitel musí u pohledávek hlídat promlčecí a prekluzivní lhůtu, aby nedošlo k oslabení nebo zániku nároku na plnění. K pohledávce neodmyslitelně patří i její příslušenství, jelikož v čase zvyšuje její nominální hodnotu. Po charakteristice základních pojmů následuje vymezení zajištění a utvrzení pohledávek. I přes veškerou snahu podnikatele nelze ve všech případech vzniku neuhrazených pohledávek zabránit. Z tohoto důvodu dále uvádím, jak je lze mimosoudně a soudně vymáhat. Je-li věřitel neúspěšný v mimosoudním vymáhání, měl by se obrátit na soud. Soudní vymáhání pohledávek se děje prostřednictvím nalézacího a vykonávacího řízení. Pokud soud v nalézacím řízení dospěje k rozhodnutí, že dlužník musí pohledávku uhradit a přesto k úhradě nedojde, následuje řízení vykonávací. Věřitel si ve vykonávacím řízení může zvolit, zda chce pohledávku vymáhat prostřednictvím soudního výkonu rozhodnutí nebo exekuce. Charakteristiku, výhody a nevýhody soudního výkonu rozhodnutí, a exekuce uvádím společně v jedné podkapitole. Neuhrazené pohledávky negativně působí na ekonomiku věřitele. Tento vliv specifikuji v ekonomických aspektech. I přesto, že dlužník pohledávku neuhradil, musí věřitel za prodané zboží nebo poskytnuté služby odvést daň z příjmů. Zmíněnou problematiku řeším v kapitole věnující se daňovým aspektům pohledávek. Na závěr teoretické části je vymezeno, jak se pohledávky po lhůtě splatnosti promítnou do účetnictví věřitele.

1.1 Pohledávka

Pohledávku definuje občanský zákoník jako právo věřitele na určité plnění od dlužníka. Občanský zákoník ukládá dlužníku povinnost toto právo splněním dluhu uspokojit. Plnění, které tvoří předmět závazku, je vázáno na dvě podmínky. Musí být majetkové povahy a musí odpovídat zájmu věřitele, a to i přesto, že tento zájem věřitele nemusí mít jen motiv majetkový. Může se jednat například o estetické a kulturní motivy (Hulmák et al., 2014; Nečas a Pospíšil, 2012; Tintěra, 2013).

1.2 Vznik pohledávky

Pohledávky vznikají z různých právních důvodů. Podle Nečase a Pospíšila (2012) jsou typickými důvody vzniku právní jednání, v rámci něhož uvádí zejména smlouvy a protiprávní činy neboli delikty. Tyto dva právní důvody jsou vzhledem k jejich významu, ale i ze systematických důvodů, uvedeny v občanském zákoníku výslovně. Jak je dále uvedeno v důvodové zprávě k NOZ: „*Zbývající důvody vzniku závazků jsou rozličné a řadí se pod zbytkový typ, anebo se přiřazují buď ke smlouvám jako quasikontrakty, anebo k deliktům jako quasidelikty*“ (Nečas a Pospíšil, 2012, s. 409; Hulmák et al., 2014; Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).

1.2.1 Smlouva

Občanský zákoník definuje smlouvu jako projev vůle dvou či více stran, zřídí mezi sebou závazek. Ponechává smluvním stranám určitou volnost k ujednání a určení obsahu smlouvy. Tato volnost má ovšem meze v podobě kogentních ustanovení zákona, dobrých mravů, veřejného pořádku, práv spojených s postavením osob a práv na ochranu osobnosti, které nelze v žádném případě překročit. Vznik smlouvy je podmínován shodou stran na celém jejím obsahu. Pokud smluvní strany smlouvu mezi sebou uzavřou, jsou povinny se řídit jejím obsahem (Nečas a Pospíšil, 2012; Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).

1.3 Zánik pohledávky

Občanský zákoník rozlišuje, zda pohledávka zaniká splněním dluhu nebo jinými způsoby. Dále u jiných způsobů rozčleňuje, zda pohledávka zaniká za pomoci institutů nahrazujících splnění, jako je například započtení, nebo zaniká bez splnění (Tintěra, 2013; Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).

1.3.1 Splnění

Splní-li dlužník na své náklady a nebezpečí svůj dluh řádně a včas, pohledávka zanikne. Řádné je plnění bez vad s vlastnostmi, které si předem strany ujednaly nebo s vlastnostmi obvyklými. Lze-li dluh splnit několika způsoby, je jen na dlužníkovi, který se způsobů plnění si zvolí. „*Plní-li dlužník peněžitý dluh prostřednictvím poskytovatele platebních služeb, je dluh splněn připsáním peněžní částky na účet poskytovatele platebních služeb věřitele*“ (Novotný et al., 2014a; Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 1957).

1.3.2 Jiné způsoby zániku pohledávek

- **Dohoda** – věřitel a dlužník si mohou vzájemně ujednat zánik jejich původního závazku, aniž by mezi sebou následně zřídili závazek nový (Novotný et al., 2014a; Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).
- **Započtení** – pokud mají smluvní strany proti sobě vzájemně se kryjící pohledávky, může každá z nich prohlášením započíst svou pohledávku vůči druhé. Na započtení se mohou smluvní strany i dohodnout. Pohledávku lze započíst jen v případě, kdy vzájemné plnění je stejného druhu a pohledávka je vymahatelná u soudu. Započtením se obě pohledávky ruší v takovém rozsahu, v jakém se kryjí. Započtení lze využít v situaci, kdy věřitel má důvodné obavy o nezaplacení pohledávky ze strany dlužníka. V takovém případě může pohledávku postoupit dlužníkovi svého dlužníka a ten může pohledávku s výnosem započíst (Novotný et al., 2014a; Vondráková et al., 2011; Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).
- **Odstupné** – smluvní strany se mohou dohodnout, že jedna z nich má právo závazek zrušit zaplacením sjednané částky (Tintěra, 2013; Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).
- **Splynutí** – představuje způsob zániku závazku v důsledku splynutí práva a povinnosti v jedné osobě. U právnických osob se tak děje fúzí (Tintěra, 2013; Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).
- **Prominutí dluhu** – „*Promine-li věřitel dlužníku dluh, má se za to, že dlužník s prominutím dluhu souhlasí*“ (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 1995).
- **Výpověď** – v případech stanovených zákonem nebo ujednaných stranami, lze závazek vypovědět. Takto vypovězený závazek zaniká uplynutím výpovědní doby (Novotný et al., 2014a; Vondráková et al., 2011).
- **Odstoupení od smlouvy** – „*Od smlouvy lze odstoupit, ujednají-li si to strany, nebo stanoví-li tak zákon*“ (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 2001). To platí i v případě, kdy jedna ze smluvních stran podstatným způsobem poruší smlouvu (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).

- **Následná nemožnost plnění** – „*Stane-li se dluh po vzniku závazku nesplnitelným, zaniká závazek pro nemožnost plnění*“ (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 2006).

1.3.3 Promlčení

Věřitel musí brát zřetel na běh promlčecí lhůty svých pohledávek. Uplyne-li marně promlčecí lhůta, nemusí své plnění obdržet. Jak uvádí Lavický a Polišínská (2013), promlčení lze dělit na dvě fáze. První fáze nastává uplynutím promlčecí lhůty, ve které věřitel neuplatnil své právo. Obecná promlčecí lhůta je tříletá. Běžet začíná ode dne, kdy právo mohlo být uplatněno poprvé u soudu nebo rozhodce, či jiného orgánu veřejné moci. U pohledávky je to tedy den odvozený od její splatnosti. Od roku 2014 si věřitel s dlužníkem mohou ujednat promlčecí lhůtu odlišnou, než jakou stanovuje občanský zákoník. Ujednaná promlčecí lhůta musí však trvat minimálně jeden rok a maximálně 15 let. Uzná-li dlužník svůj dluh, běží nová desetiletá promlčecí lhůta ode dne, kdy k tomuto uznání došlo (Vondráková et al., 2011; Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).

Druhá fáze nastává, uplatní-li věřitel po marném uplynutí promlčecí lhůty své právo u soudu. Vznese-li dlužník námitku promlčení, nemůže pak věřitel se svou pohledávkou u soudu obstát. Soud žalobu zamítne. Nevznese-li dlužník námitku promlčení, soud nesmí z úřední povinnosti k námitce promlčení přihlídnout (Lavický a Polišínská, 2013; Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).

1.3.4 Prekluze

Prekluze pohledávky vyjadřuje její zánik, jestliže věřitel neuplatnil ve stanovené lhůtě své právo a tato lhůta marně uplynula. Zákon musí výslovně stanovit, ve kterých případech neuplatněné právo zaniká. I když dlužník nenamítne zánik práva, soud přesto k prekluzi přihlídně. Pokud by dlužník prekludovaný dluh splnil, jednalo by se ze strany věřitele o bezdůvodné obohacení (Lavický a Polišínská, 2013; Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).

1.4 Příslušenství pohledávky

Jak uvádí zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník v § 513: „*Příslušenstvím pohledávky jsou úroky, úroky z prodlení a náklady spojené s jejím uplatněním*“.

1.4.1 Úroky

Úrok lze z ekonomického hlediska považovat za odměnu, která plyne věřiteli za zapůjčení peněžních prostředků dlužníkovi (Hampl, 2014).

1.4.2 Úroky z prodlení

Dle občanského zákoníku je dlužník v prodlení, pokud řádně a včas neplní svůj dluh. Po dlužníkovi, který je v prodlení s plněním peněžitého dluhu, je věřitel, který řádně splnil podmínky smlouvy, oprávněn požadovat zaplacení úroku z prodlení. Výši úroku z prodlení mohou smluvní strany stanovit již ve smlouvě. Od roku 2014 jsou věřitel s dlužníkem oprávněni si výši úroku z prodlení dohodnout odlišně od zákonné výše. Dohodnutá výše úroku může převyšovat, ale i nedosahovat zákonné výše úroku z prodlení. Pokud si strany výši úroku z prodlení ve smlouvě neujednají, vychází se z nařízení vlády č. 351/2013 Sb., které stanovuje zákonné úroky z prodlení (Novotný et al., 2014a; Šubrt et al., 2014; Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).

Od roku 2010 se pro výpočet výše úroku z prodlení používá následující vzorec.

Vzorec č. 1: Výpočet výše úroku z prodlení (Zpracováno dle Šubrt et al., 2014)

$$\text{dlužná částka (v Kč)} \times \frac{\text{zákonná výše úroků z prodlení (v \%)} }{100} \times \frac{\text{počet dnů prodlení}}{\text{počet dnů v roce}}$$

Počet dnů prodlení

Úrok z prodlení přísluší věřiteli od prvního dne prodlení dlužníka. To je kalendářní den, který následuje po dni, kdy mělo dojít k plnění. Úrok z prodlení přísluší věřiteli až do dne zaplacení dluhu, a to včetně dne, kdy k plnění došlo (Šubrt et al., 2014).

Zákonná výše úroků z prodlení (v %)

Vzorec pro výpočet zákonné výše úroků z prodlení (v %) se v posledních letech několikrát změnil. Pro výpočet se používá 2T repo sazba stanovená Českou národní bankou. Tato repo sazba se následně zvýší o stanovené procentní body v závislosti na datu, kdy nastalo prodlení. Změny, které ve výpočtu v posledních letech nastaly, shrnuji v následující tabulce (ČNB, 2005; Šubrt et al., 2014).

Tab. č. 1: Srovnání výpočtu zákonné výše úroků z prodlení od 1. 7. 2010 (Vypracováno dle ČNB, 2005; Šubrt et al., 2014)

Do 30. 6. 2013	Od 1. 7. 2013 do 31. 12. 2013	Od 1. 1. 2014
Repo sazba + 7 %	Repo sazba + 8 %	Repo sazba + 8 %
Repo sazba ČNB platná pro poslední den kalendářního pololetí, které předchází kalendářnímu pololetí, v němž došlo k prodlení.	Repo sazba ČNB platná pro poslední den kalendářního pololetí, které předchází kalendářnímu pololetí, v němž došlo k prodlení.	Repo sazba ČNB platná pro první den kalendářního pololetí, v němž došlo k prodlení.

Tab. č. 2: 2T repo sazba (Vypracováno dle ČNB, 2012; Šubrt et al., 2014)

Výše reposazby k poslednímu dni pololetí		Výše reposazby k prvnímu dni pololetí	
k 30. 6. 2011	0,75%	k 1. 1. 2014	0,05%
k 31. 12. 2011	0,75%	k 1. 7. 2014	0,05%
k 30. 6. 2012	0,50%		
k 31. 12. 2012	0,05%		
k 30. 6. 2013	0,05%		

1.4.3 Náklady spojené s uplatněním pohledávky

Jak je uvedeno v nařízení vlády č. 351/2013 Sb. paušalizovaná minimální výše nákladů spojených s uplatněním pohledávky činí 1 200 Kč. Tato částka se vztahuje na uplatnění nákladů spojených s pohledávkou ze závazkových vztahů mezi podnikateli nebo mezi podnikatelem a veřejným zadavatelem. Je-li částka nákladů spojených s uplatněním pohledávky vyšší než zmíněných 1 200 Kč, pak musí věřitel skutečnou výši nákladů dokázat. Paušální výši nákladů spojených s uplatněním pohledávky nemusí věřitel dokazovat. Náklady soudního vymáhání jsou demonstrativně vymezeny v § 137 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád. Soudní vymáhání pohledávek je blíže specifikováno v kapitole 1.6.2 (Novotný et al., 2014b; Nařízení vlády č. 351/2013).

1.5 Zajištění a utvrzení pohledávky

Před případným neplněním dluhu ze strany dlužníka se může věřitel chránit sjednáním institutu zajištění pohledávky, jehož podstatou je možnost věřitele, který se nedočkal řádného a včasného plnění od dlužníka, uspokojit svou pohledávku jiným způsobem, kterým lze splnění dluhu hospodářsky nahradit. Z utvrzujících institutů nemá věřitel, na rozdíl od zajišťovacích institutů, zajištěn žádný hospodářský příjem. Instituty utvrzení pohledávky jsou pouze motivačního charakteru nebo prodlužují lhůtu pro vymáhání pohledávky (Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2013; Novotný et al., 2014a).

1.5.1 Zajišťovací instituty

Zástavní právo

Odlišnost zástavního práva od ostatních zajišťovacích institutů tkví v tom, že má věcnou povahu. V tom, že zásadně následuje právní osud zástavy, je spatřována jeho hlavní výhoda. Pokud dlužník nesplní svůj dluh řádně a včas, má zástavní věřitel právo na uspokojení své pohledávky z výtěžku, který vznikl prodejem zástavy. Zástavou může být jen věc nebo jiná majetková hodnota, s níž lze obchodovat na trhu. Dle portálu Ministerstva spravedlnosti ČR se zástavní právo nejčastěji zřizuje smlouvou. Smlouva musí mít písemnou formu, jen pokud to výslovně stanovuje zákon. Pro vznik zástavního práva je zpravidla kromě smlouvy nutné splnit i dodatečné podmínky dle občanského zákoníku § 1309 a dále. Nejpozději zástavní právo zanikne, zanikne-li zajištěná pohledávka (Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2013; Tintěra, 2013).

Zadržovací právo

Podstatou zadržovacího práva je možnost věřitele zadržet cizí movitou věc (kterou má u sebe právem) k zajištění své pohledávky vůči osobě, jíž by jinak byl povinen věc vydat. Věřitel, který zajistil svou pohledávku zadržovacím právem, je povinen o jejím zadržení a o důvodech, které jej k tomu vedly, vyrozumět dlužníka (Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2013; Tintěra, 2013).

„Zadržovací právo zaniká zánikem zajištěného dluhu nebo zadržené věci, vzdá-li se věřitel zadržovacího práva, dostane-li se věc trvale z moci věřitele, nebo dá-li se věřiteli dostatečná jistota“ (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 1399).

Ručení

Dlužníkovým ručitelem se stává ten, kdo věřiteli prohlásí, že splní jeho pohledávku, kterou má vůči dlužníkovi, pokud dlužník svůj dluh nesplní. Ke vzniku ručení je zapotřebí písemné ručitelské prohlášení ručitele a potvrzení prohlášení věřitelem. Přijetí ručitelského prohlášení může být neformální. Nepřijme-li věřitel ručitele, nemůže pak po něm cokoli žádat. Pokud dlužník nesplnil svůj dluh řádně a včas, má věřitel právo žádat ručitele, aby splnil jeho pohledávku. Věřitel může žádat ručitele o plnění jen tehdy, pokud písemně vyzval dlužníka ke splnění závazku, a ten jej v přiměřené lhůtě nesplnil. Ručitel nemá povinnost plnit bez této písemné výzvy. Zaručí-li se za tentýž dluh více ručitelů, má věřitel právo žádat po kterémkoliv z nich plnění celé. Zánikem dluhu zaniká obecně i ručení (Tintěra, 2013; Švestka et al., 2013).

Finanční záruka

„Finanční záruka vzniká prohlášením výstavce v záruční listině, že uspokojí věřitele podle záruční listiny do výše určité peněžní částky, nesplní-li dlužník věřiteli určitý dluh, anebo splní-li se jiné podmínky určené v záruční listině“ (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 2029). Finanční zárukou může být zajištěna pohledávka peněžitá i nepeněžitá. Za její poskytnutí náleží výstavci zásadně úplata. Záruční listina musí být v písemné formě. Pokud je výstavcem finanční záruky banka, ať už zahraniční či tuzemská nebo spořitelni a úvěrní družstvo, jedná se o záruku bankovní. Bankovní záruka se aplikuje hlavně v zahraničním obchodě, protože její užití je rozšířeno po celém světě (Tintěra, 2013; Švestka et al., 2013).

Zajišťovací převod práva

Smlouvou o zajišťovacím převodu práva převádí dlužník nebo třetí osoba dočasně své právo na věřitele. Toto právo může být vlastnické, ale i jakékoliv jiné, umožňuje-li to jeho povaha. Zajišťovací převod nemusí být ve většině případů podložen písemnou smlouvou. Dle důvodové zprávy k NOZ je hlavním účelem zajišťovacího převodu práva vyhovět zájmům věřitele získat výhodnější jistotu a snazší uspokojení, než jakého je možné dosáhnout u jiných způsobů zajištění. Pokud dlužník nesplní svůj zajištěný dluh, stane se převod práva na věřitele nepodmíněným. Dlužník musí následně předat věřiteli

vše, co je zapotřebí k plnému výkonu převedeného práva (Tintěra, 2013; Nečas a Pospíšil, 2012; Švestka et al., 2013).

Závdavek

Závdavek je plnění, které se dává při uzavření smlouvy napřed a stvrzuje její uzavření. Dle důvodové zprávy k NOZ má závdavek tři hlavní funkce. První je funkce důkazní. To znamená, že byl-li dán závdavek, má se za to, že smlouva byla uzavřena. Příjemce závdavku nemusí tedy dokazovat, že došlo k uzavření smlouvy. To je hlavní výhodou pokud došlo k uzavření smlouvy jinou formou než písemnou. Popírá-li dlužník uzavření smlouvy, přenáší se důkazní břemeno na něj. Druhou funkcí závdavku je zajišťovací. Věřitel je oprávněn si závdavek ponechat jako jistotu až do splnění dluhu. Poslední funkce je sankční. „*Nesplní-li smlouvu strana, která dala závdavek, propadá závdavek druhé straně; nesplní-li smlouvu strana, která závdavek přijala, zatěžuje ji povinnost vydat straně, která zůstala smlouvě věrná, dvojnásobek závdavku*“ (Nečas a Pospíšil, 2012, s. 446). Závdavkem může být věc hmotná i nehmotná. Pro vznik závdavku je nutné věc odevzdat druhé straně nejpozději při uzavření smlouvy (Nečas a Pospíšil, 2012; Tintěra, 2013; Švestka et al., 2013).

Dokumentární akreditiv

Dokumentární akreditiv je platební instrument, který dává prodávajícímu i kupujícímu jistotu, že po splnění podmínek stanovených mezi nimi ve smlouvě (po předložení potvrzujících dokumentů), dojde k uskutečnění platby za dodané zboží či službu. Do kupní smlouvy vstupuje výstavce akreditivu. Jelikož výstavce akreditivu zaručuje, že se platba uskuteční, budou-li podmínky obchodu stanovené ve smlouvě splněny, doporučuje se jako výstavce bonitní, likvidní a solventní banka, aby rizika nezaplacení byla minimální. Například bude-li na výstavce akreditivu prohlášen konkurs, je záruka dodání zboží či služby a platby nulová. Banky rovněž poradí, jak akreditiv připravit, aby došlo k minimalizaci obchodního rizika. Hlavní výhodou akreditivu je, že věřitel má téměř stoprocentní jistotu zaplacení své vydané faktury, neboť přijetím akreditivu mu vzniká pohledávka za bankou, nikoli za odběratelem. Výhodou akreditivu také je, že s ním lze volně obchodovat na finančních trzích nebo postoupit bance. Finanční prostředky získané z postoupení akreditivu před datem splatnosti jsou ale z důvodu diskontování nižší, než je jeho skutečná hodnota. Diskontování je vymezeno v následující kapitole. Značnou

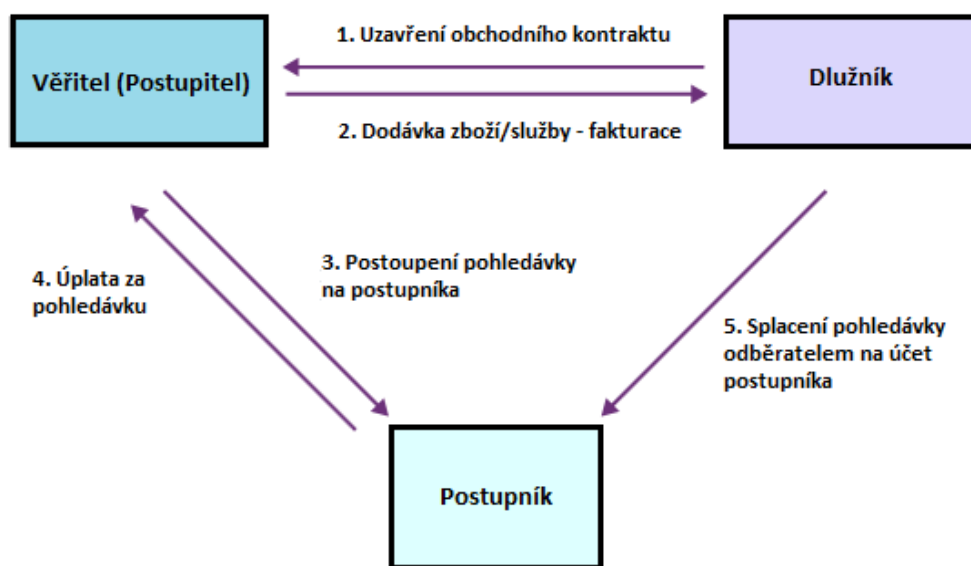
nevýhodou akreditivu je jeho vysoká úplata za vystavení. U většiny každodenních obchodních transakcí je drahým instrumentem (Andrle, 2013; ČSOB, nedatováno; Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).

Postoupení pohledávky

Za určitou formu zajištění pohledávky je možné považovat i její postoupení. Postoupí-li věřitel pohledávku za úplatu, plyne mu z ní hospodářský příjem. Věřitel (postupitel) je oprávněn postoupit smlouvou celou pohledávku i bez souhlasu dlužníka. Novým věřitelem se pak stává postupník, na kterého přechází společně s pohledávkou také její příslušenství a práva, a to včetně zajištění pohledávky. Postoupit lze i soubor pohledávek (Novotný et al., 2014a; Tintěra, 2013).

Princip postoupení pohledávky charakterizuje obrázek na následující straně.

Obr. č. 1 Postoupení pohledávky (Zpracováno dle ČSOB, nedatováno)

Při postoupení pohledávky za úplatu věřitel zpravidla neobdrží od postupníka celkovou nominální hodnotu pohledávky. Úplata za postoupenou pohledávku se snižuje o diskont. Diskont je rozdíl mezi nominální hodnotou pohledávky a částkou, kterou věřitel za úplatné postoupení obdrží. Diskont zahrnuje jednak odměnu postupníka za dočasné pozbytí peněžních prostředků, ale i odměnu za riziko, které pohledávka s sebou nese v podobě možnosti nesplnění dluhu ze strany dlužníka (Andrle, 2013; Žehrová, 2014).

Pojištění

„Pojistnou smlouvou se pojistitel zavazuje vůči pojistníkovi poskytnout jemu nebo třetí osobě pojistné plnění, nastane-li nahodilá událost krytá pojištěním (pojistná událost), a pojistník se zavazuje zaplatit pojistiteli pojistné“ (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 2758). Pojištění je založeno na principu rozložení rizika mezi více pojištěných subjektů. Na tuzemském trhu existují instituce, u kterých si lze nechat pojistit riziko nezaplacení pohledávky. Nevýhodou tohoto pojištění je jeho relativně vysoká cena (Rejnuš, 2012; Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).

1.5.2 Utvrzovací instituty

Smluvní pokuta

Při ujednání smluvní pokuty mezi věřitelem a dlužníkem, je věřitel v případě porušení smluvených povinností oprávněn požadovat po dlužníkovi smluvní pokutu. Věřitel může smluvní pokutu vyžadovat i přesto, že mu porušením smluvených povinností nevznikla žádná škoda. Strany si mohou ujednat i jiné plnění smluvní pokuty než peněžní. Zaplacením smluvní pokuty nezaniká dlužníkovi povinnost splnit dluh. Strany si ale mohou dohodnout opak. Ujednáním smluvní pokuty zaniká věřiteli právo na náhradu škody vzniklé z porušení povinnosti, ke kterému se smluvní pokuta vztahuje. Ale i v tomto případě se mohou strany dohodou od tohoto ustanovení odchýlit. Smluvní pokuta musí být ujednána v přiměřené výši, jinak ji soud na návrh dlužníka může snížit (Novotný et al., 2014a; Tintěra, 2013; Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).

Uznání dluhu

„Uzná-li někdo svůj dluh co do důvodu i výše prohlášením učiněným v písemné formě, má se za to, že dluh v rozsahu uznání v době uznání trvá“ (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 2053). Placení úroků má rovněž účinky uznání dluhu ohledně částky, z níž se úrok platí. Za uznání dluhu se také považuje částečné plnění ze strany dlužníka (Novotný et al., 2014a; Tintěra, 2013; Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).

1.6 Vymáhání pohledávek po lhůtě splatnosti

I přes veškerou snahu podnikatele není možné ve všech případech vzniku neuhrazených pohledávek po lhůtě splatnosti zabránit. Cílem každého věřitele by mělo být nalezení

takového řešení, které mu zajistí plnění od dlužníka za co nejmenší vynaložené náklady a v co nejkratším možném čase. Při vzniku neuhrazených pohledávek po lhůtě splatnosti se doporučuje jimi zabývat co nejdříve, shromáždit dokumenty týkající se pohledávky a ověřit si informace o dlužníkovi. Věřitel může vymáhat pohledávku mimosoudní a soudní cestou. Mimosoudní vymáhání je činnost, při níž se věřitel snaží přimět dlužníka ke splnění dluhu vlastními silami nebo za pomoci inkasní agentury. V případě, že věřitel není úspěšný v mimosoudním vymáhání, má právo se se svým nárokem obrátit na soud a vymáhat pohledávku formou státního donucení. Soud nejdříve zjišťuje práva a povinnosti zúčastněných osob. Tato činnost soudu se nazývá nalézací řízení. Na nalézací řízení navazuje řízení vykonávací, v rámci něhož dochází k realizaci soudem stanoveného práva v případě, kdy stále nedošlo k dobrovolnému plnění ze strany dlužníka (Bařinová a Vozňáková, 2007; Spirit, 2014; Vondráková et al., 2011; Winterová et al., 2011).

1.6.1 Mimosoudní vymáhání pohledávek po lhůtě splatnosti

Mimosoudní vymáhání pohledávek je možné realizovat interně nebo externě za pomoci inkasní agentury (Kislingerová, 2010 et al.; Vondráková et al., 2011).

Interní řešení mimosoudního vymáhání pohledávek

Vondráková et al. (2011) uvádí několik kroků, které by měl věřitel po vzniku neuhrazené pohledávky po lhůtě splatnosti učinit.

1. Nejprve by měl věřitel ověřit, zda došlo k přijetí faktury dlužníkem. V případě pochybností autorka doporučuje zaslat urychleně viditelně označenou kopii faktury (Kislingerová et al., 2010; Vondráková et al., 2011).
2. Není-li pochybností o doručení faktury a přesto nedojde k platbě, následuje zpravidla upomenutí dlužníka prostřednictvím telefonu nebo elektronické pošty. Z finančního hlediska je nejvýhodnější využít k doručení upomínky elektronickou poštu. Z časového hlediska je upomínka pomocí telefonu a elektronické pošty stejně náročná. Ohledně prokazatelnosti je výhodnější upomenout dlužníka pomocí elektronické pošty, jelikož telefonická upomínka je v případě soudního řízení relativně špatně prokazatelná. Ve zmíněných upomínkách věřitel obvykle

stanoví novou lhůtu pro plnění, aby měl dlužník možnost odstranit komplikace, které vedly k nesplnění dluhu (Kislingerová et al., 2010; Vondráková et al., 2011).

3. Nesplní-li dlužník svůj dluh ani na základě výše zmíněných upomínek, následuje oficiální písemná upomínka. Tato upomínka se většinou zasílá doporučeně s dodejkou prostřednictvím poštovních služeb. Věřitel v ní zpravidla stanoví náhradní termín, v němž očekává plnění. Písemná upomínka má spíše dokumentační účel pro případné vymáhání pohledávky soudní cestou. (Kislingerová, 2010 et al.; Vondráková et al., 2011).
4. V případě, že dlužník nesplnil svou povinnost ani v náhradním termínu, měl by věřitel zaslat druhou písemnou upomínku. Tato upomínka by měla působit na dlužníka i psychologicky. Věřitel musí dát jasně na vědomí, že je to poslední pokus o smír a už není nadále ochoten tolerovat další prodlení s plněním. Vondráková et al. (2011) doporučuje dlužníka upozornit například na platbu úroků z prodlení, na možnost zveřejnění v databázi dlužníků, nebo na případné vymáhání pohledávky v občanském soudním řízení. Dlužník si musí být po této upomínce vědom, že věřitel využije veškeré dostupné prostředky k vymožení pohledávky (Kislingerová, 2010 et al.; Vondráková et al., 2011).

V nejlepším možném případě dojde po upomínacím řízení k plnění ze strany dlužníka. Věřitel se ale může dostat i do situace, kdy zjistí, že se dlužník nachází ve finančních problémech. V takovém případě je doporučováno sepsat s dlužníkem prohlášení o uznání dluhu, nejlépe ve formě notářského zápisu o dohodě se svolením k vykonatelnosti nebo o právním jednání o uznání peněžitého dluhu se svolením k vykonatelnosti notářského zápisu, čímž věřiteli odpadá povinnost absolvovat nalézací soudní řízení, v němž by musel prokazovat existenci a výši své pohledávky. Notářský zápis s doložkou přímé vykonatelnosti je tedy přímým exekučním titulem. Věřitel ušetří jednak čas, ale i další finanční prostředky. Notář má dle vyhlášky č. 196/2001 Sb. o odměnách a náhradách notářů, správců pozůstalosti a Notářské komory České republiky (dále jen notářský tarif) nárok na náhradu hotových výdajů. Notář a věřitel se mohou dohodnout na úhradu hotových výdajů paušální částkou, která se stanovuje dle sazebníku odměny notáře za úkony notářské činnosti a za úkony některé jiné činnosti. Odměna notáře stanovená paušální částkou činní nejméně 2 000 Kč. Věřitel s dlužníkem se mohou také dohodnout

na sepsání splátkového kalendáře. Ujednají-li si smluvní strany, má věřitel dle zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku § 1931 právo na vyrovnání celé pohledávky, nesplní-li dlužník některou ujednanou splátku. Věřitel se může také snažit o dodatečné zajištění své pohledávky (Kislingerová, 2010 et al.; Vondráková et al., 2011; vyhláška č. 196/2001 Sb., notářský tarif).

Externí řešení vymáhání pohledávek

Pokud nemá věřitel možnost, zkušenosti, nebo zájem na interním řešení pohledávek po lhůtě splatnosti, je dalším možným mimosoudním řešením využití specializovaných služeb inkasních kanceláří (agentur) nebo advokáta. Úroveň agentur zabývajících se vymáháním pohledávek je rozličná, zároveň i metody, které jednotlivé inkasní agentury používají. Každý věřitel by si měl prověřit, o jakou inkasní agenturu se jedná, neboť metody některých se pohybují nebo dokonce překračují meze zákona. Spolupráce s inkasními agenturami, které nevyužívají metod v mezích zákona, může poškodit dobrou pověst věřitele (Kislingerová et al., 2010; Vondráková et al., 2011).

Cenové rozdíly mezi jednotlivými inkasními agenturami jsou značné. S postupem stáří pohledávky značně stoupá cena jejich služeb, ale úspěšnost vymožení naopak klesá. Věřitel většinou uzavře s agenturou příkazní smlouvu, v níž agentuře coby příkazníkovi udělí plnou moc k vymáhání pohledávky. S advokátem uzavírá smlouvu o právním zastoupení, ve které si předem dohodnou smluvní podmínky. Věřitel může inkasní agentuře nebo advokátovi předat k vymáhání jednu pohledávku nebo jejich soubor. Výjimkou také není outsourcing celé správy pohledávek na externí specializované obchodní korporace. Zmíněné agentury nebo advokáti zasílají dlužníkovi ostře formulované výzvy k plnění. Zaslání výzvy k plnění dlužníkovi nejméně 7 dnů před podáním návrhu na zahájení řízení je důležitým krokem, neboť jen žalobce, který měl úspěch v řízení o splnění povinnosti, a který poslal dlužníku zmíněnou výzvu k plnění, má právo na náhradu nákladů řízení proti žalovanému. Když selže i tento poslední pokus o smír, inkasní agentura nebo advokát přistoupí k vymáhání pohledávky zpravidla soudní cestou (Kislingerová et al., 2010; Svoboda et al., 2013; Vondráková et al., 2011).

1.6.2 Soudní vymáhání pohledávek po lhůtě splatnosti

Jak už bylo zmíněno a charakterizováno na začátku kapitoly, soudní vymáhání se dělí na řízení nalézací a vykonávací. Vymáhání pohledávek soudní cestou se realizuje v občanském soudním řízení, jehož základním pramenem je zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen OSŘ) (Svoboda et al., 2013; Winterová et al., 2011).

Řízení nalézací

Řízení nalézací se zahajuje na návrh. Předpokladem k úspěšnému vymáhání pohledávky před soudem je podání žaloby splňující všechny náležitosti stanovené v § 24 a § 79 OSŘ. Soud rozhoduje v nalézacím řízení o projednávané věci na základě zjištěného skutkového stavu věci. Mezi typy soudního rozhodnutí se řadí rozsudek, usnesení a platební rozkaz. Platebním rozkazem rozhoduje soud bez nařízení jednání v případě, kdy žalobce uplatňuje právo na zaplacení peněžité částky. Soud v něm uloží žalovanému, aby do 15 dnů od doručení platebního rozkazu buď zaplatil žalobci požadovanou částku i s náklady řízení nebo ve stejné lhůtě podal odpor u soudu. Jedná se o nejrychlejší způsob, jak se může věřitel domoci zaplacení částky. Elektronický platební rozkaz může soud vydat jen v případě, kdy žalobce podal návrh splňující všechny zákonné náležitosti na elektronickém formuláři. Návod, jak se má správně vyplnit elektronický formulář, je dostupný na webové adrese epodatelna.justice.cz. Elektronický platební rozkaz je výhodnější i z hlediska finančního. Uložil-li soud v rozsudku povinnost k plnění, musí ji dlužník splnit do tří dnů od nabytí právní moci rozsudku (Winterová et al., 2011; Svoboda et al., 2013).

Tab. č. 3 Srovnání poplatků za návrh na vydání elektronického platebního rozkazu a za návrh na zahájení občanského soudního řízení, dle zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích

návrh na zahájení občanského soudního řízení, jehož předmětem je peněžité plnění	
do částky 20 000 Kč	1 000 Kč
v částce vyšší než 20 000 Kč do 40 000 000 Kč	5 % z této částky
návrh na vydání elektronického platebního rozkazu, jehož předmětem je peněžité plnění	
do částky 10 000 Kč včetně	400 Kč
v částce vyšší než 10 000 Kč do 20 000 Kč včetně	800 Kč
v částce vyšší než 20 000 Kč	4% z této částky

Úspěch věřitele v nalézacím řízení neznamená, že k plnění ze strany dlužníka opravdu dojde. Nesplnil-li dlužník povinnost ve lhůtě stanovené soudem, stane se rozhodnutí vykonatelným. V tom případě by měl věřitel pokračovat ve vymáhání pohledávky prostřednictvím vykonávacího nebo exekučního řízení (Svoboda et al., 2013; Vondráková et al., 2011).

Řízení vykonávací (exekuční)

„Vykonávací řízení sleduje realizaci toho, co bylo shledáno právem v případě, že nedošlo k dobrovolnému plnění. Prostřednictvím vykonávacího řízení dochází k donucení, tedy k výkonu práva i proti vůli toho, kdo měl právní povinnost k plnění“. (Winterová et al., 2011, s. 39). Vykonávací (exekuční) řízení nastupuje tedy v případě, kdy povinný dobrovolně nesplnil, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí. Věřitel má možnost si zvolit, kterým způsobem chce pohledávku dále vymáhat. Prvním způsobem je výkon rozhodnutí podle občanského soudního řádu. Druhým způsobem je návrh na exekuci podaný u soudního exekutora podle zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších předpisů. K podání zmíněných návrhů je zapotřebí exekuční titul (Kůrka a Svoboda, 2013; Svoboda et al., 2013).

Exekuční titul

Exekučním titulem jsou zejména rozsudky, usnesení, platební rozkazy, notářské zápisy s doložkou přímé vykonatelnosti a další. Aby však zmíněné listiny byly exekučním titulem, musí být vydány oprávněným orgánem, v předepsané formě a zároveň být pravomocné a vykonatelné (Kůrka a Svoboda, 2013; Svoboda et al., 2013).

Soudní výkon rozhodnutí a exekuce na peněžitá plnění

Jak už bylo zmíněno, věřitel je oprávněn si zvolit, jestli výkon rozhodnutí bude realizovat soud prostřednictvím svých vykonavatelů, nebo pověřený soudní exekutor. Výkon rozhodnutí (exekuci) lze nařídit (vést) jen na návrh oprávněného. Pokud oprávněný podává návrh na soudní výkon rozhodnutí, má povinnost do něj uvést vhodný způsob, jakým má být výkon rozhodnutí proveden. Soud je tímto určením vázán a nemůže pohledávku vymáhat jiným způsobem. V tom tkví rozdíl oproti návrhu na exekuci. V návrhu na exekuci věřitel způsob, jakým má exekuce být provedena uvádět nemusí. Tuto iniciativu přebírá exekutor. Ten zvolí vhodný způsob v závislosti na hodnotě

majetku povinného, hodnotě pohledávky a jejího příslušenství, nákladech oprávněného a nákladech exekuce. Výhodou exekuce rovněž je, že majetek dlužníka postižitelný exekucí vyhledává sám exekutor. U soudního výkonu rozhodnutí musí postižitelný majetek označit věřitel. Další výhodou exekuce je, že v případě, kdy nepostačuje jeden ze způsobů provedení exekuce k uspokojení věřitele, lze exekuci v jednom exekučním řízení provést více způsoby. Mezi způsoby provedení exekuce nebo výkonu rozhodnutí ukládajícího zaplacení peněžité částky patří příkázání pohledávky, správa nemovité věci, prodej movitých a nemovitých věcí, zřízení zástavního práva, postižení závodu (Kůrka a Svoboda, 2013; Svoboda et al., 2013; Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších předpisů).

1.6.3 Vymáhání pohledávek v insolvenčním řízení

Věřitel má právo pohledávku vymáhat i v insolvenčním řízení. Insolvenční řízení se zahajuje na návrh. Věřitel je oprávněn podat insolvenční návrh, nachází-li se dlužník v úpadku. Dlužník je v úpadku, je-li v platební neschopnosti nebo předlužen. V úpadku je dlužník, který má dva a více věřitelů, peněžité závazky po dobu delší než 30 dnů po lhůtě splatnosti a tyto závazky není schopen plnit. O předlužení jde v případě, kdy má dlužník více věřitelů a hodnota jeho majetku je menší, než souhrn jeho závazků (Hásová a Moravec, 2013; Maršíková, 2014; Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení).

V případě, že insolvenční návrh na dlužníka byl již podán, mohou věřitelé přihlašovat své pohledávky. Přihlásit pohledávku lze od okamžiku zahájení insolvenčního řízení, které je oznámeno vyhláškou v insolvenčním rejstříku, až do uplynutí lhůty stanovené rozhodnutím o úpadku. Přihlášku pohledávky je možné podat pouze na formuláři, který je dostupný na webových stránkách Ministerstva spravedlnosti České republiky (Hásová a Moravec, 2013; Maršíková, 2014; Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení).

„Věřitelé, kteří své pohledávky uplatňují podáním přihlášky, se uspokojí v závislosti na způsobu řešení úpadku, a to rozvrhem při konkursu, plněním reorganizačního plánu při reorganizaci“ (Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, §165). Při konkursu se zjištěné pohledávky věřitelů zásadně poměrně uspokojí z výnosu zpeněžení

majetkové podstaty. Při reorganizaci se pohledávky zpravidla uspokojují postupně při zachování provozu dlužníkovy podniku (Hásová a Moravec, 2013; Maršíková, 2014).

1.7 Ekonomické aspekty pohledávek

Neuhrazené nebo pozdě hrazené pohledávky mají negativní vliv na hospodaření věřitele. V této kapitole specifikuji, jak tento vliv působí na finanční cyklus v podniku. Nejprve definuji základní pojmy, které je nutné znát pro porozumění zmíněnému negativnímu vlivu pohledávek po lhůtě splatnosti na ekonomiku věřitele. Každý podnikatel by měl dle mého názoru analyzovat, zda bude v průběhu běžného účetního období disponovat dostatečnými finančními prostředky k pokrytí celkových potřeb. Pro plánování toků finančních prostředků, lze použít ukazatele doby obratu pohledávek a závazků, jež jsou uvedeny v následujících kapitolách.

1.7.1 Základní pojmy

Dodavatelský úvěr

Jako dodavatelský neboli obchodní úvěr je označován prodej odběrateli na fakturu s odloženou splatností. Odběratel neplatí za dodané zboží nebo poskytnutou službu ihned, ale až po uplynutí dohodnuté lhůty. Dodavatelský úvěr má velký význam pro podnikatele, ale i pro celkovou tržní ekonomiku, neboť podporuje odbyt a umožňuje nákup i v případě, že odběratel nemá zrovna dostatek disponibilních finančních prostředků (Mulačová a Mulač, 2013, Režňáková et al., 2010).

Likvidita

Likvidita je schopnost podnikatele přeměnit svůj majetek na peněžní prostředky sloužící k řádnému plnění splatných závazků (Mulačová a Mulač, 2013; Režňáková et al., 2010).

Solventnost

Solventnost vyjadřuje schopnost podnikatele dostát svým závazkům ve stanovené lhůtě, v požadované výši a na požadovaném místě (Režňáková et al., 2010; Petřík, 2009).

Platební neschopnost

Platební neschopnost může vzniknout nezaplacením pohledávek od dlužníků. Takovou situaci nazýváme druhotnou platební neschopností. Prvotní platební neschopnost nastává

v případě, kdy dlužníku nestačí k pokrytí splatných závazků krátkodobý finanční majetek, ale ani pohledávky (Mrkvička a Strouhal, 2014, Režňáková et al., 2010).

Cash flow

Jak uvádí Petřík (2009) cash flow je pro většinu manažerů jedním z hlavních ukazatelů výkonosti, neboť je to schopnost podnikatele generovat relevantní hotovost. Zjednodušeně lze říci, že se jedná o zachycené příjmy a výdaje peněžních prostředků za sledované období (Režňáková et al., 2010; Petřík, 2009).

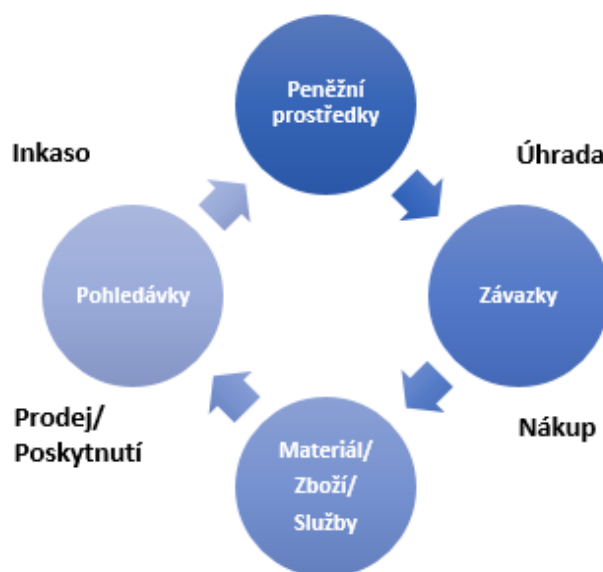
Explicitní a implicitní náklady

Explicitní náklady jsou reálně vynaložené náklady. Jedná se například o náklady na mzdy, materiál, energie. Implicitní náklady podnikatel reálně neplatí. Existují na základě oportunitních nákladů neboli nákladů ušlé příležitosti. Oportunitní náklady vyjadřují výnos, o který podnikatel přichází v důsledku toho, že investované prostředky nepoužil na jinou alternativní investiční možnost (Duchoň, 2007; Vochozka a Mulač, 2012).

1.7.2 Vliv neuhrazených a pozdě hrazených pohledávek na finanční cyklus podnikatele

Na níže uvedeném obrázku vymežím finanční cyklus podnikatele v případě, kdy jsou všechny pohledávky hrazeny včas a ve stanovené výši. V takové situaci může podnikatel po inkasu pohledávky nakupovat dále materiál, zboží nebo služby potřebné ke své podnikatelské činnosti a zároveň za ně řádně platit. Problém nastává u pozdě hrazených nebo neuhrazených pohledávek. Podnikatel počítá s příjmy ze svých vystavených faktur a v případě neplnění dlužníka se může dostat do finančních problémů, například do platební neschopnosti. Pokud podnikatel nemá prostředky na pokrytí tohoto výkyvu, musí si obstarat cizí zdroj financování. Tím podnikateli vznikají další explicitní náklady. Může nastat i situace, kdy podnikatel nemá přístup k cizímu zdroji financování a nemůže tak uhradit své závazky. V takovém případě se dostal do druhotné platební neschopnosti (Vašek et al., 2014; Mrkvička a Strouhal, 2014).

Obr. č. 2: Finanční cyklus v podniku (Zdroj Mrkvička a Strouhal, 2014)

1.7.3 Doba obratu pohledávek a závazků

S využitím výpočtů dle následujících vzorců, lze lépe naplánovat finanční toky podnikatele. Doba obratu pohledávek vyjadřuje, kolik dní průměrně uběhne ode dne prodeje zboží na dodavatelský úvěr do doby inkasa pohledávky. Pro lepší vypovídací schopnost tohoto ukazatele, je doporučováno jej rozdělit na pohledávky krátkodobé a dlouhodobé. Doba obratu závazků naopak stanovuje, kolik dní v průměru uplyne od nákupu zboží či služby do dne úhrady (Mrkvička a Strouhal, 2014; Vašek et al., 2014).

Vzorec č. 2: Doba obratu pohledávek a závazků (Zdroj Vašek et al., 2014, s.262)

$$DOP = \frac{\text{Pohledávky}}{\left(\frac{\text{Tržby}}{360}\right)} [\text{dny}]$$

$$DOZ = \frac{\text{Závazky}}{\left(\frac{\text{Tržby}}{360}\right)} [\text{dny}]$$

Ukazatele se porovnávají s platebními podmínkami podnikatele stanovenými ve vnitropodnikové směrnici. Je-li doba obratu pohledávek kratší než stanovuje vnitropodniková směrnice, je vypočítaný výsledek uspokojivý. Obecně by doba obratu pohledávek měla být kratší než doba obratu závazku, jelikož v opačném případě by se

podnikatel dostal do druhotné platební neschopnosti (Mrkvička a Strouhal, 2014; Vašek et al., 2014).

1.8 Daňové aspekty pohledávek

Nezaplacená pohledávka nemá za následek pouze nárůst nákladů, které věřitel vynaložil na výrobu, pořízení zboží nebo poskytnutí služby. Je-li podnikatel plátcem daně z přidané hodnoty, vzniká mu povinnost tuto daň odvést, i když k inkasu pohledávky skutečně nedošlo. Zároveň má podnikatel povinnost odvést daň z příjmů z výnosů plynoucích z pohledávek. Bližší pohled na problematiku pohledávek v souvislosti s daní z příjmů právnických osob vymezují v následujících podkapitolách (Mrkvička a Strouhal, 2014; Režňáková et al., 2010).

1.8.1 Pohledávky po lhůtě splatnosti v souvislosti s daní z příjmů právnických osob

Účetní jednotka, která je poplatníkem daně z příjmů právnických osob, musí příjmy z poskytnutých služeb, nebo dodaného zboží zahrnout do základu daně z příjmů a následně odvést daň, i přesto, že ke skutečnému zaplacení pohledávky nedošlo. Tento problém do určité míry kompenzuje zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, který dovoluje účetní jednotce za zákonem stanovených podmínek, tvořit daňové opravné položky k nepromlčeným pohledávkám po lhůtě splatnosti a snížit si tak základ daně z příjmů. Za jakých podmínek lze snížit základ daně z příjmů je definováno níže (Dušek, 2014; Mrkvička a Strouhal, 2014; Skálová et al., 2013, Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů).

1.8.2 Daňové opravné položky k neuhrazeným pohledávkám

Pohledávky se řídí úpravou zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů (dále jen zákon o rezervách) ve znění účinném v době, kdy pohledávka vznikla. Je nutné rozlišit postup tvorby opravných položek u pohledávek, které vznikly do 31. 12. 2013 a od 1. 1. 2014. U pohledávek, jejichž jmenovitá hodnota nepřesáhla 30 000 Kč, se postup tvorby dle data vzniku neliší. Účetní jednotka musí vždy ke konci rozvahového dne vyhodnotit oprávněnost opravné položky. Podle zákona o rezervách, může účetní jednotka daňové opravné položky tvořit pouze k neuhrazeným pohledávkám nepromlčeným a účtovaným ve výnosech (Dušek, 2014; Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů).

Pohledávky vzniklé do 31. 12. 2013

Pohledávky o rozvahové hodnotě do 200 000 Kč

Účetní jednotka, která je poplatníkem daně z příjmů, je oprávněna vytvořit daňovou opravnou položku až do výše 20% neuhrazené rozvahové hodnoty pohledávky, pokud od lhůty splatnosti uplynulo více než 6 měsíců. Vyšší opravnou položku může účetní jednotka vytvořit jen v případě, bylo-li ohledně těchto pohledávek zahájeno rozhodčí, soudní nebo správní řízení a poplatník se ho řádně účastní. V takovém případě může účetní jednotka vytvořit následující opravné položky (Dušek, 2014; Skálová et al., 2013; Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů).

Tab. č. 3: Tvorba opravných položek pro pohledávky do 200 000 Kč, které vznikly do 31.12.2013
(Zpracováno dle zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů)

od splatnosti faktury uplynulo více než	opravná položka
12 měsíců	až do výše 33% rozvahové hodnoty pohledávky
18 měsíců	až do výše 50% rozvahové hodnoty pohledávky
24 měsíců	až do výše 66% rozvahové hodnoty pohledávky
30 měsíců	až do výše 80% rozvahové hodnoty pohledávky
36 měsíců	až do výše 100% rozvahové hodnoty pohledávky

Pohledávky o rozvahové hodnotě nad 200 000 Kč

Opravnou položku k pohledávce o rozvahové hodnotě vyšší než 200 000 Kč, může účetní jednotka vytvořit jen v případě, bylo-li ohledně těchto pohledávek zahájeno rozhodčí, soudní nebo správní řízení a poplatník se ho řádně účastní. V takovém případě může účetní jednotka vytvořit následující opravné položky (Dušek, 2014; Skálová et al., 2013; Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů).

Tab. č. 4: Tvorba opravných položek pro pohledávky nad 200 000 Kč, které vznikly do 31.12.2013 (Zpracováno dle zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů)

od splatnosti faktury uplynulo více než	opravná položka
6 měsíců	až do výše 20% rozvahové hodnoty pohledávky
12 měsíců	až do výše 33% rozvahové hodnoty pohledávky
18 měsíců	až do výše 50% rozvahové hodnoty pohledávky
24 měsíců	až do výše 66% rozvahové hodnoty pohledávky
30 měsíců	až do výše 80% rozvahové hodnoty pohledávky
36 měsíců	až do výše 100% rozvahové hodnoty pohledávky

Pohledávky vzniklé od 1. 1. 2014

Od 1. 1. 2014 lze daňové opravné položky k neuhrazeným pohledávkám tvořit za následujících podmínek:

Tab. č. 5: Tvorba opravných položek pro pohledávky, které vznikly od 1. 1. 2014 (Zpracováno dle zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů)

od splatnosti faktury uplynulo více než	opravná položka
18 měsíců	až do výše 50% rozvahové hodnoty pohledávky
36 měsíců	až do výše 100% rozvahové hodnoty pohledávky

K pohledávce nabyté postoupením, jejíž jmenovitá hodnota je vyšší než 200 000 Kč, lze výše uvedené daňové opravné položky tvořit jen v případě, bylo-li ohledně těchto pohledávek zahájeno rozhodčí, soudní nebo správní řízení (Dušek, 2014; Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů).

Od roku 2014 je zrušena povinnost zahájit rozhodčí, soudní nebo správní řízení u pohledávek nad 200 000 Kč, jak platilo do konce roku 2013. Kromě již zmíněných pohledávek nabytých postoupením. Pro tvorbu opravných položek od roku 2014 je tedy potřeba splnit pouze časovou podmínku (Dušek, 2014; Skálová et al., 2013).

Pohledávky o jmenovité hodnotě do 30 000 Kč

Netvoří-li účetní jednotka daňové opravné položky podle předchozí zmíněné úpravy, může vytvořit opravnou položku k pohledávce až do výše 100% její jmenovité hodnoty v případě, že:

- jmenovitá hodnota pohledávky nepřesáhla 30 000 Kč,
- od lhůty splatnosti uplynulo více než 12 měsíců,
- celková hodnota pohledávek bez příslušenství vůči témuž dlužníku, u něhož si účetní jednotka zvolila tento postup, nepřesáhne za období, za které se podává daňové přiznání, 30 000 Kč (Dušek, 2014; Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů).

1.8.3 Opravné položky k pohledávkám za dlužníky v insolvenčním řízení

Přihlásila-li účetní jednotka pohledávky za dlužníkem řádně do insolvenčního řízení, může vytvořit opravnou položku, až do výše 100% její jmenovité hodnoty, a to v období, za které se podává daňové přiznání a v němž byly přihlášeny. Byla-li soudem povolena reorganizace, stačí, když dlužník věřitelovu pohledávku správně uvedl v seznamu svých dluhů. Opravné položky se zruší v návaznosti na výsledek insolvenčního řízení, nebo popře-li pohledávku insolvenční správce, věřitel nebo dlužník (Dušek, 2014; Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů).

1.9 Účetní aspekty pohledávek

Každý podnikatel účtující podvojným způsobem je povinen dodržovat zásady účetnictví. Ty představují všeobecně uznávaný soubor pravidel a principů, které účetní jednotky dodržují při vedení účetnictví a sestavování účetních výkazů, aby byly schopny poskytnout věrný a poctivý obraz o předmětu podnikání a finanční situaci podnikatele. Tyto zásady se týkají i účtování neuhrazených pohledávek. Pohledávky po lhůtě splatnosti ztrácejí na své hodnotě. Pro věrné zobrazení je potřeba tuto změnu ocenit a zanést do účetnictví. Podrobněji je zmíněný problém vymezen v následujících podkapitolách (Louša, 2014; Skálová et al., 2013; Šteker a Otrusinová, 2013).

1.9.1 Ocenění pohledávek

Účetní jednotka je povinna ve svém účetnictví zachytit výnosy plynoucí z pohledávek. Aby mohla pohledávky zanezt do účetnictví, musí je nejdříve ocenit. Pohledávky z obchodního styku se podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví oceňují jmenovitou hodnotou a to buď v okamžiku uskutečnění účetního případu, nebo ke dni sestavení účetní závěrky (Dušek, 2014; Šteker a Otrusinová, 2013; Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví).

1.9.2 Účetní opravné položky k pohledávkám

Aby bylo možné věrně a poctivě zachytit finanční situaci podnikatele, musí účetní jednotka ke konci rozvahového dne vzít v úvahu všechna předpokládaná rizika a znehodnocení majetku. To platí i o pohledávkách. Jak už bylo dříve v práci zmíněno, pohledávky po lhůtě splatnosti jsou s postupem času obtížněji vymahatelné. Taková pohledávka s sebou nese stále větší riziko nezaplacení a ztrácí na hodnotě. Snížení hodnoty pohledávky musí účetní jednotka zahrnout do účetnictví. K tomuto účelu slouží opravné položky. Opravné položky vyjadřují přechodné snížení hodnoty majetku. Výši účetní opravné položky si účetní jednotka stanoví dle vnitropodnikové směrnice nebo na základě zvážení a rozboru rizika plynoucího z pohledávky. U nepromlčených pohledávek se jedná také pouze o přechodné snížení majetku, jelikož existuje pořád možnost zaplacení pohledávky, ať už dobrovolné nebo po soudním (exekučním) vymáhání. V případě zaplacení pohledávky, rozpustí podnikatel opravnou položku do nákladů. Pokud je pohledávka již promlčená nebo nevymahatelná a účetní jednotka usoudí, že není žádná vyhlídka na zaplacení, pak se opravné položky k pohledávce rozpustí a pohledávka se zcela odepíše. Vede-li účetní jednotka nesprávné účetnictví nebo uvádí údaje, které mohou zkreslit věrný obraz účetnictví, může dostat pokutu až do výše 3 % aktiv (Louša, 2014; Skálová et al., 2013; Šteker a Otrusinová, 2013; Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví).

1.9.3 Účtování účetních a daňových opravných položek k pohledávkám

Účtování účetních a daňových opravných položek ukáží na následujícím příkladu.

Věřitel k 31. 12. 2014 eviduje pohledávku v hodnotě 100 000 Kč, která je 14 měsíců po splatnosti. Ohledně této pohledávky nebylo zahájeno rozhodčí, soudní či jiné správní řízení.

Běžné účetní období

Tab. č. 4: Účtování opravných položek v běžném účetním období (Zpracováno dle Skálová et al., 2013, s. 196-198)

účetní případ	částka v Kč	účet MD	účet D
tvorba účetní opravné položky	80 000	559100	391100
tvorba daňové opravné položky	20 000	558200	391200

Účetní období, ve kterém bude pohledávka promlčena

Tab. č. 5: Účtování opravných položek v účetním období promlčení pohledávky (Zpracováno dle Skálová et al., 2013, s. 196-198)

účetní případ	částka v Kč	účet MD	účet D
odpis pohledávky (daňově uznatelná část)	20 000	546200	311000
odpis pohledávky (daňově neuznatelná část)	80 000	546100	311000
rozpuštění opravné položky daňové	20 000	391200	558200
rozpuštění opravné položky účetní	80 000	391100	559100

1.10 Shrnutí

V teoretické části práce jsem vymezila základní pojmy související se zajištěním, utvrzením a vymáháním pohledávek. V úvodu teoretické části je právně charakterizována pohledávka společně s důvody jejího vzniku a způsoby zániku. I přesto, že věřitel použil zajišťovací a utvrzovací instituty, nemusí k inkasu pohledávky dojít. Nastane-li tato situace, měl by začít pohledávku mimosoudně a soudně vymáhat. Mimosoudní vymáhání probíhá buď interně, nebo externě pomocí specializovaných agentur. Nedojde-li stále k inkasu, mělo by následovat soudní vymáhání, které se dělí na řízení nalézací a vykonávací, jež následuje v případě, kdy dlužník nesplní dobrovolně to, co bylo věřiteli přiznáno právem v řízení nalézacím. Pohledávku lze rovněž vymáhat v insolvenčním řízení. V závěru teoretické části jsem vymezila vliv neuhrazených pohledávek na hospodaření, finanční situaci, daňovou povinnost a účetnictví věřitele.

2 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

V úvodu analytické části práce jsou uvedeny základní informace o společnosti. Jelikož si jednatel společnosti nepřeje zveřejňovat interní informace, je pro účely bakalářské práce společnost pojmenována Doprava, s. r. o. Analýzu pohledávek ve společnosti provádím od roku 2011 z důvodu čtyř leté promlčecí lhůty dle zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, jehož účinnost se vztahuje na pohledávky vzniklé do konce roku 2013. Z rozhovoru s jednatelem a zaměstnanci společnosti jsem sestavila a vymežila postup, který společnost nyní využívá u zajištění, utvrzení a vymáhání pohledávek. Dále jsem z dokumentů poskytnutých od účetní společnosti provedla analýzu pohledávek v letech 2011-2014. Výsledky analýzy jsou vymezeny v následujících podkapitolách. Pro lepší orientaci jsou vloženy grafy. V závěru této části je komplexní shrnutí vývoje pohledávek v analyzovaných letech.

2.1 Základní údaje o společnosti

Společnost působí na trhu od roku 2005, kdy byla založena sepsáním společenské smlouvy mezi pěti společníky. Ve stejném roce také vznikla zápisem do obchodního rejstříku. Ze začátku podnikatelské činnosti společnost působila v oblasti specializovaného maloobchodu a maloobchodu se smíšeným zbožím, zastavárenské činnosti, pilařské výroby a impregnace dřeva. V roce 2011 došlo k převodu čtyř obchodních podílů na jednoho ze společníků, který nyní působí ve společnosti jako jediný společník a zároveň statutární orgán. V témže roce došlo k výmazu zmíněných předmětů podnikání z obchodního rejstříku a k zápisu nového předmětu výroby, obchodu a služeb neuvedených v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona. V roce 2014 byl společnosti do obchodního rejstříku zapsán další předmět podnikání - silniční motorová doprava. V roce 2011 došlo také ke změně obchodní firmy a přestěhování sídla společnosti do Brna. V současné době společnost působí převážně na trhu vnitrostátní a mezinárodní dopravy a spedice. Své služby poskytuje z velké části podnikatelským subjektům, ale i široké veřejnosti. Společnost od roku 2011 dynamicky roste a zkvalitňuje své služby (jednatel společnosti, 2015a; Ministerstvo spravedlnosti České republiky, nedatováno).

Právní forma: společnost s ručením omezeným

Rok vzniku: 2005

Sídlo:	Brno
Základní kapitál:	200 000 Kč
Počet společníků:	1
Počet zaměstnanců:	12

Předmět podnikání

Silniční motorová doprava - nákladní provozovaná vozidly nebo jízdními soupravami o největší povolené hmotnosti nepřesahující 3,5 tuny, jsou-li určeny k přepravě zvířat nebo věcí.

Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (Ministerstvo spravedlnosti České republiky, nedatováno).

2.2 Postup zajištění, utvrzení a vymáhání pohledávek ve společnosti

Jak již bylo dříve zmíněné, společnost působí na trhu vnitrostátní, ale i mezinárodní dopravy a spedice. V této práci se zaměřuji pouze na pohledávky za dlužníky z České republiky, jelikož se tyto spory řídí vnitrostátní právní úpravou. Společnost rovněž nemá ani neměla s dlužníky ze zahraničí žádné trvalejší spory. Doprava, s.r.o. vystaví více než 4000 faktur ročně. Své služby poskytuje převážně na základě smlouvy o přepravě věci, uzavíranou dle občanského zákoníku § 2555 prostřednictvím prostředků komunikace na dálku. Takto uzavřenou smlouvu má společnost podloženou elektronickou objednávkou nebo potvrzením objednávky přepravy. Při dodání věci si společnost nechává od příjemce potvrdit doklad o převzetí. Obchodní korporace prověřuje odběratele jen na základě interní databáze, kterou si vede od roku 2011. Při uzavírání smluv neuzivá žádný ze zajišťovacích a utvrzovacích institutů. Splatnost faktur je stanovena na 60 dnů od poskytnutí služby. Společnost vede evidenci faktur v systému Helios. Pokud dlužník nesplní řádně svůj dluh, společnost ho obvykle kontaktuje po 14 dnech od splatnosti faktury prostřednictvím elektronické pošty s upozorněním, že stále nesplnil dluh a ověřuje, zda fakturu skutečně obdržel. Pokud není pochyb o doručení faktury a stále nedošlo k platbě, společnost kontaktuje telefonicky nebo prostřednictvím emailové komunikace obvykle 3 týdny po splatnosti dlužníka znovu. Zjišťuje, jaké skutečnosti vedly k neuhrazení dluhu a snaží se sjednat dodatečnou lhůtu pro platbu. Pokud ani během

dodatečné lhůty nedojde k platbě, společnost znovu prostřednictvím telefonátu a emailu kontaktuje dlužníka s upomínkou, ve které upozorňuje na platbu zákonných úroků z prodlení a na předání vymáhání pohledávky externímu advokátovi, při případných dalších průtazích s placením. Společnost si neúčtuje úroky z prodlení u všech odběratelů, od stálých odběratelů je nepožaduje. Pokud nedojde k úhradě ani po zmíněných krocích dochází nadále k upomínání dlužníka a účtování zákonných úroků z prodlení. Rozhodneli jednatel, obvykle je-li jmenovitá hodnota pohledávky vyšší než 5 000 Kč, předá společnost pohledávku k vymáhání advokátovi, jelikož se obává velké časové náročnosti při soudním vymáhání ve vlastní režii. Podnikatel hradí advokátovi u pohledávek do 10 000 Kč smluvní odměnu ve výši 700 Kč za každou započatou hodinu práce (jednatel společnosti, 2015a).

2.3 Analýza pohledávek v letech 2011 – 2014

Analýzu pohledávek provádím od roku 2011 z důvodu čtyř leté promlčecí lhůty dle zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, jehož účinnost se vztahuje na pohledávky vzniklé do konce roku 2013. Dle ústního sdělení jednatele dne 16. 2. 2015, člení společnost pohledávky na uhrazené v termínu splatnosti, na pohledávky uhrazené po splatnosti a na pohledávky dosud neuhrazené. Pohledávky jsem dále rozdělila dle délky prodlení po splatnosti, zpracovala grafy a tabulku uvedenou v příloze č. 1, to by mi mělo napomoci k sestavení optimálnějšího vymáhacího procesu, než jaký je nyní zaveden ve společnosti. V tabulce můžeme vidět vývoj pohledávek z obchodního styku od roku 2011 do roku 2014. Tabulka je rozdělena na pohledávky zaplacené řádně, do uvedených dnů po splatnosti a na pohledávky dosud neuhrazené. V tabulce je vypočítán i procentuální podíl jednotlivých kategorií pohledávek na celkových pohledávkách z obchodního styku. Dále je objem pohledávek dle uvedené struktury vyjádřen v Kč včetně DPH a vypočítán medián a průměr. Ty využiji pro doporučení využitelného zajištění a utvrzení pohledávek v cenové hladině poskytovaných služeb. Medián je v tabulce vypočítán, jelikož průměr může být skreslen extrémny, které mají u analyzovaného podnikatele podobu občasných faktur vystavených na částky přesahující několikanásobně částky obvyklé (do 10 000 Kč). Rozdělením pohledávek dle uvedené struktury jsem také zjistila, že výše vyfakturované částky nemá vliv na dobu úhrady dluhu, jelikož faktury vystavené na částky do deseti tisíc korun, ale i nad sto tisíc jsou hrazeny v různých časových intervalech. Dále jsem

zjistila, že smlouvy o přepravě jsou převážně uzavírány se stejnými odesílateli (Doprava s.r.o., 2011-2014c).

U analýzy hodnot vydaných faktur jsem zjistila, že z celkového objemu faktur, který v posledních letech byl až 4500 ročně, je přes 90 % faktur vystaveno na částku nižší než 10 000 Kč (Doprava s.r.o., 2011-2014c). Domnívám se, že tato informace je velice důležitá pro doporučení adekvátních řešení problému.

Tab. č. 6: Četnost pohledávek dle jejich výše v Kč (Zpracováno dle: Doprava s.r.o., 2011-2014c)

výše pohledávky v Kč	četnost	%
do 2 000	4 472	36,01
od 2 000 do 10 000	6 812	54,86
od 10 000 do 50 000	1 038	8,36
od 50 000	96	0,77
celkem	12 418	100,00

2.3.1 Opravné položky k pohledávkám

Společnost tvoří účetní a daňové opravné položky dle zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů a zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví. Tvorba účetních opravných položek není stanovena interní směrnici. Posouzení oprávněnosti je pouze na účetní společnosti. Ta obvykle tvoří opravnou položku ve výši 50% u pohledávek po splatnosti déle než 180 dnů. Eviduje-li pohledávky po splatnosti déle než jeden rok, tvoří opravné položky do výše 100% rozvahové hodnoty. Je-li opravná položka vytvořena ve výši 100 %, účetní ji odepíše a opravné položky k ní zruší. Daňové opravné položky společnost tvoří po 12 měsících do výše 100%, jelikož v roce 2015 nevede za žádným z dlužníků pohledávku převyšující 30 000 Kč a nemusí tak zahájit rozhodčí, soudní nebo jiné správní řízení (účetní; 2015).

2.3.2 Promlčené pohledávky

V dubnu roku 2015 podnikatel zatím neeviduje žádné promlčené pohledávky. První neuhrazená pohledávka z roku 2011 se promlčí 29. listopadu 2015 (Doprava s.r.o., 2011-2014c).

2.3.3 Doba obratu pohledávek a závazků

Jak se vyvíjela průměrná doba inkasa, lze zjistit výpočtem dle vzorce uvedeným v kapitole 1.7.3. Výsledek se porovnává s lhůtou splatnosti stanovenou ve vnitropodnikové směrnici, která u Dopravy, s. r. o. činí 60 dnů a měl by se k ní co nejvíce přiblížit. V níže uvedené tabulce lze vyzorovat, že průměrná doba obratu pohledávek meziročně kolísá. V roce 2012 lze vidět výrazné zlepšení oproti roku 2011, kdy byla doba obratu mnohokrát delší, než je interně stanovená 60 denní lhůta splatnosti faktury. Negativně hodnotím meziroční nárůst v roce 2013, kdy se doba obratu oproti předchozímu roku protáhla o 8 dnů. Dle předběžné účetní závěrky z roku 2014 by měla doba obratu pohledávek zaznamenat pozitivní meziroční pokles (Doprava, s.r.o., 2011-2014a; Doprava, s.r.o., 2011-2014b).

Likvidita

V tabulce můžeme vidět, že doba obratu závazků je v roce 2012 až 2014 kratší než doba obratu pohledávek, to by mohlo zapříčinit, že se společnost dostane do druhotné platební neschopnosti. Krátká a stabilní doba obratu závazků na druhou stranu značí dobrou platební morálku a dostatečnou likviditu, což potvrzuje i jednatel společnosti (Doprava, s.r.o., 2011-2014a; Doprava, s.r.o., 2011-2014b; jednatel společnosti, 2015).

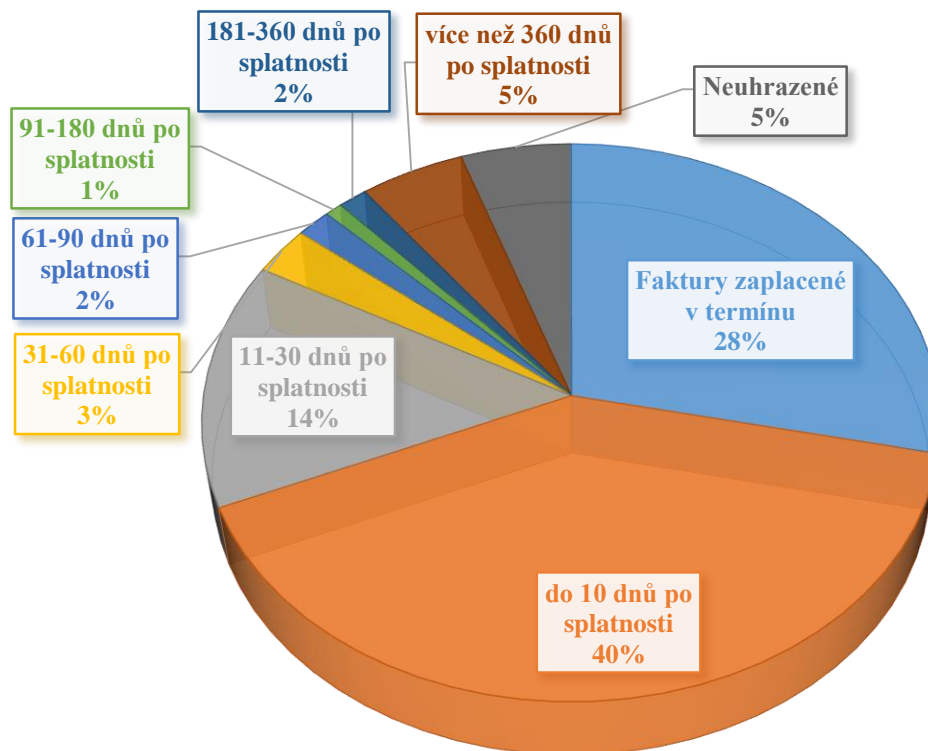
Tab. č. 7: Doba obratu pohledávek a závazků v letech 2011-2013 (Zpracováno dle Doprava, s.r.o., 2011-2014a; Doprava, s.r.o., 2011-2014b)

	2011	2012	2013	2014
Doba obratu pohledávek	372	64	72	71
Doba obratu závazků	523	21	20	22

2.3.4 Analýza pohledávek roku 2011

Jelikož změny v názvu společnosti, vedení a předmětu podnikání byly zapsány do obchodního rejstříku až v druhé polovině roku 2011, je objem vydaných faktur ve zmíněném roce pouze 357. Z tohoto celkového počtu faktur bylo zapláceno ve lhůtě splatnosti pouhých 102. V přepočtu na procenta bylo řádně uhrazeno pouze 28,57%. Nejvíce úhrad proběhlo do 10 dnů po splatnosti faktury. V tomto roce bylo vystaveno jednomu odesílateli 18 faktur v částce 147 480 Kč, které se podařilo úspěšně vymoci až po 2 letech od poskytnutí služby za pomoci advokáta v soudním řízení. Jednatel vyčíslil náklady (explicitní i implicitní) za vymáhání na 15 000 Kč. Dále bylo vystaveno 19 faktur

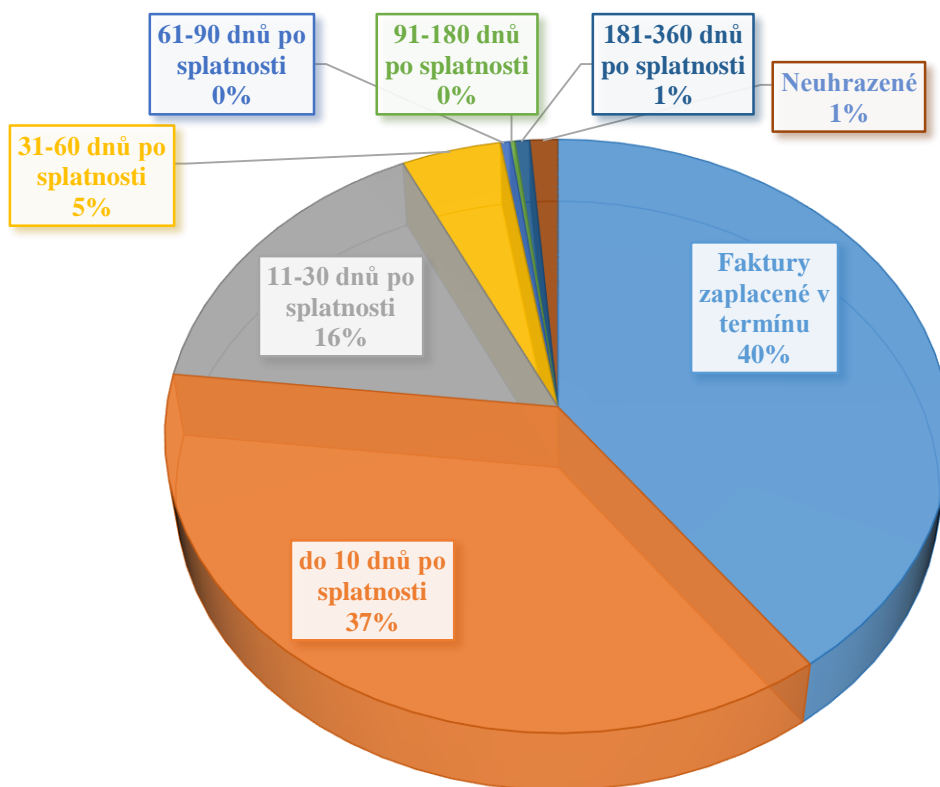
několika odesílatelům v celkové hodnotě 103 560 Kč, které se dosud nepodařilo vymoci. Splnění dluhu dlužníky v roce 2011 shrnuje následující graf (jednatel společnosti, 2015a; Doprava s.r.o., 2011c).

Graf č. 1: Splnění dluhu dlužníky v roce 2011 (Zpracováno dle Doprava s.r.o., 2011)

2.3.5 Analýza pohledávek roku 2012

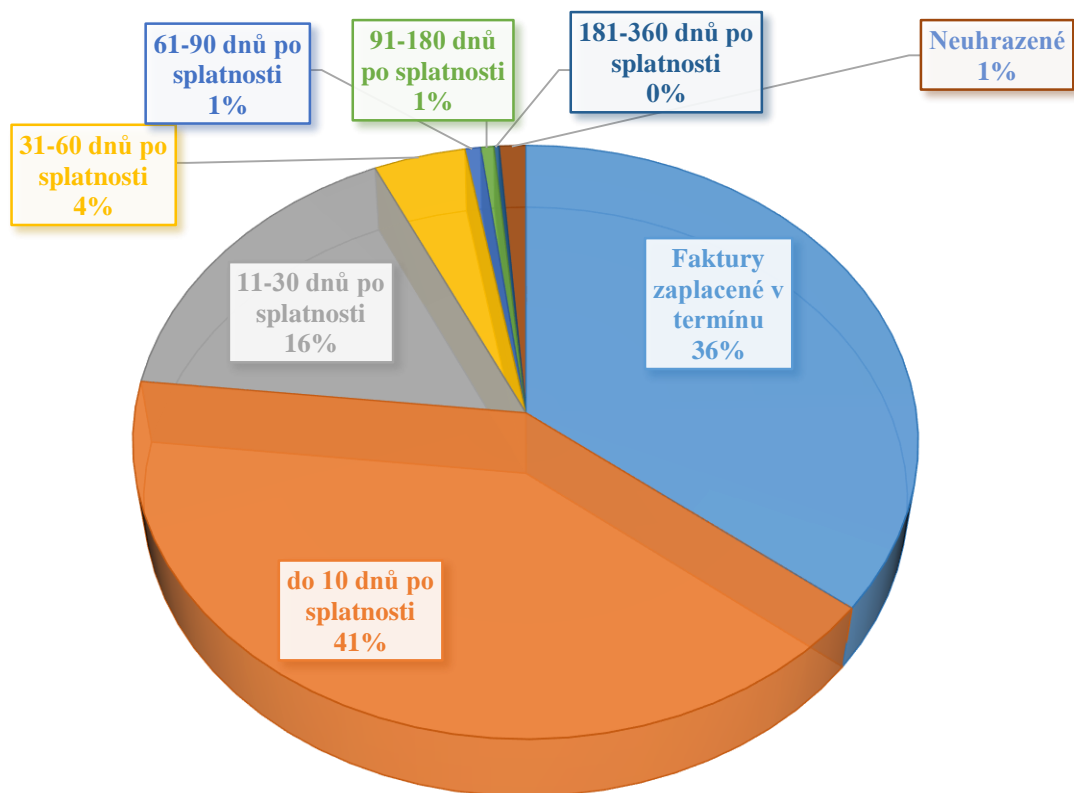
V roce 2012 bylo vydáno celkově 3464 faktur. V tomto roce lze pozitivně hodnotit velký meziroční nárůst řádně uhrazených pohledávek v poměru k celkovým pohledávkám. Rovněž vzrostl počet pohledávek uhrazených do deseti dnů po splatnosti na celkových pohledávkách a zároveň se snížil počet pohledávek, které dlužníci hradili až po 30 dnech ode dne splatnosti. Negativně hodnotím meziroční nárůst pohledávek hrazených od 11 do 30 dnů ode dne splatnosti faktury. Společnost předala soubor 19 pohledávek o hodnotě 92 800 Kč, za jedním dlužníkem, k vymáhání advokátovi, který pohledávky mimosoudně vymohl. Náklady na toto vymožení činily 3 000 Kč. V tomto roce bylo vydáno 44 faktur v celkové hodnotě 91 350 Kč, které společnost dosud nevymohla. Jedná se o nevymožené pohledávky obvykle do hodnoty 2 000 Kč (jednatel společnosti, 2015a; Doprava s.r.o., 2012c).

Graf č. 2: Splnění dluhu dlužníky v roce 2012 (Zpracováno dle Doprava s.r.o., 2012)

2.3.6 Analýza pohledávek roku 2013

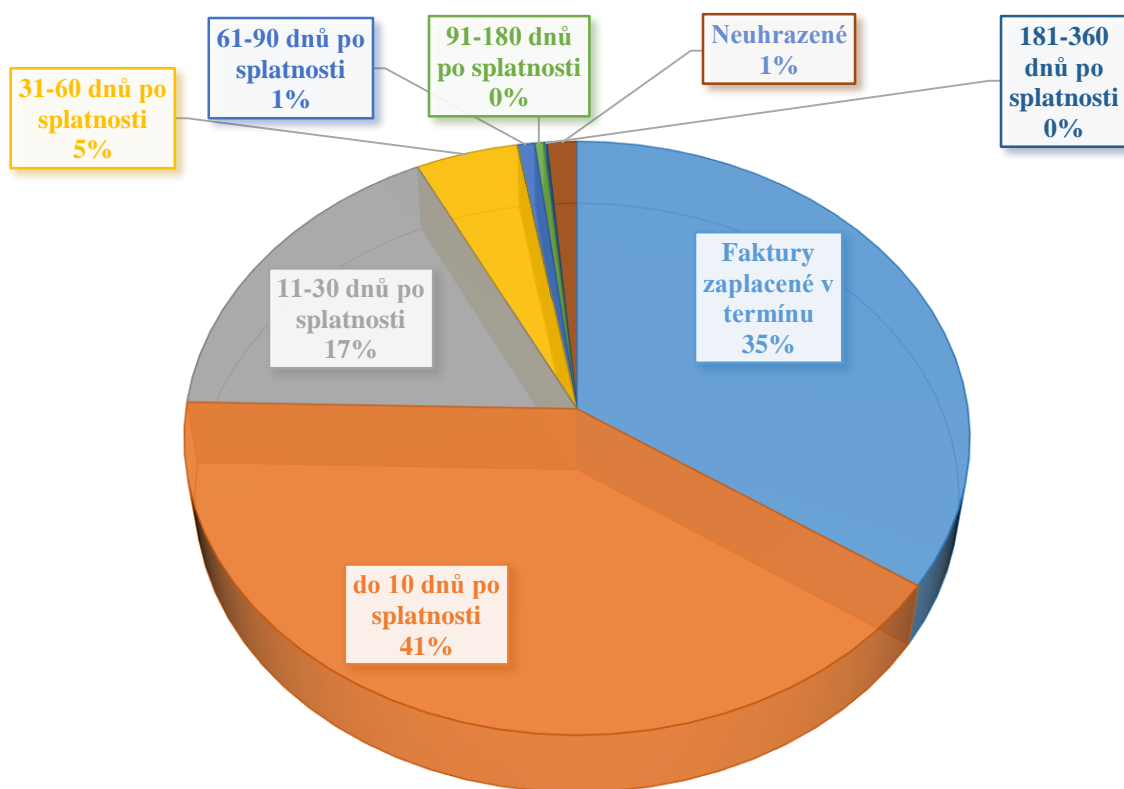
V roce 2013 činil objem celkových vydaných faktur 4228. Z tohoto počtu bylo do lhůty splatnosti uhrazeno pouhých 36 % faktur, což značí pokles o 4 % oproti roku 2012. Naproti tomu vzrostl počet uhrazených faktur do deseti dnů po splatnosti. Pokles pohledávek hrazených do lhůty splatnosti současně s nárůstem pohledávek uhrazených po lhůtě splatnosti značí dle mého názoru zhoršení platební morálky dlužníků. Pozitivně lze hodnotit pokles neuhrazených pohledávek v poměru k celkovým pohledávkám. Jedná se o 51 neuhrazených pohledávek v celkové hodnotě 89 961 Kč. Obdobně jako v roce 2013, se jedná obvykle o pohledávky o jmenovité hodnotě do 2000 Kč (Doprava s.r.o., 2013c).

Graf č. 3: Splnění dluhu dlužníky v roce 2013 (Zpracováno dle Doprava s.r.o., 2013)

2.3.7 Analýza pohledávek roku 2014

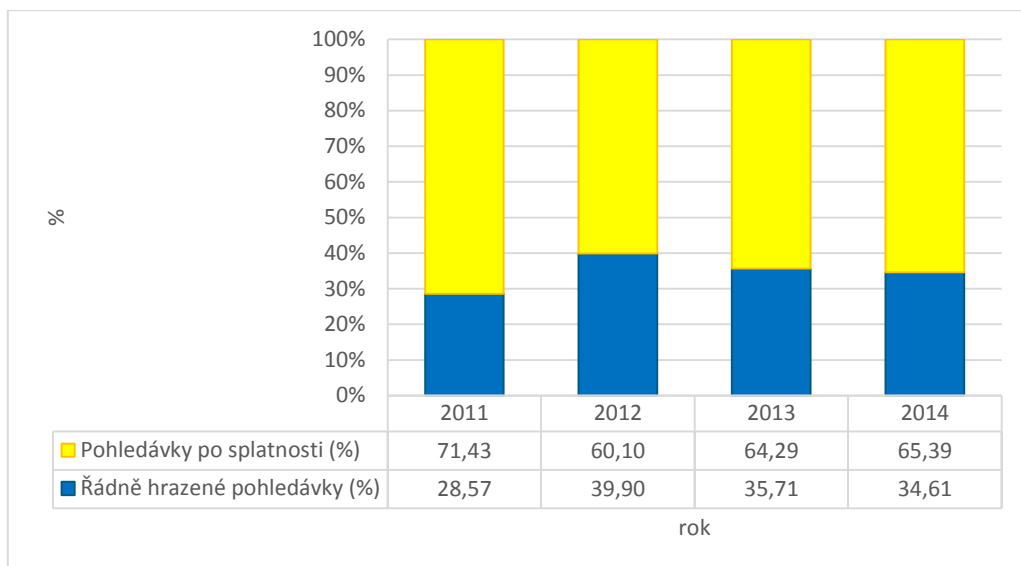
V roce 2014 společnost celkově vydala 4369 faktur. Dle mého názoru lze negativně hodnotit pokračující klesající trend pohledávek hrazených řádně a včas ve lhůtě splatnosti. Rovněž bych negativně hodnotila meziroční nárůst pohledávek hrazených 11 až 30 a 31 až 60 dnů po splatnosti. Pozitivně bych hodnotila meziroční pokles pohledávek, které byly uhrazeny 91 až 180 dnů po splatnosti. Domnívám se ale, že takto uhrazené pohledávky v průběhu roku 2015 narostou z důvodu dodavatelského úvěru poskytovaného u služeb vykonaných na přelomu roku 2014/2015. Neuhrazené pohledávky se splatností do konce roku 2014 činily dle seznamu vydaných faktur sestaveného k závěru ledna 2015 celkem 119 064 Kč. Jedná se o 59 neuhrazených pohledávek. Předpokládám, že tento počet neuhrazených pohledávek v průběhu roku 2015 poklesne také z důvodu poskytnutých dodavatelských úvěrů na přelomu roku 2014/2015. V roce 2015 společnost nevede žádné soudní spory a ani nemá žádné pohledávky přihlášené v insolvenčním řízení (Doprava s.r.o., 2014).

Graf č. 4: Splnění dluhu dlužníky v roce 2014 (Zpracováno dle Doprava s.r.o., 2014)

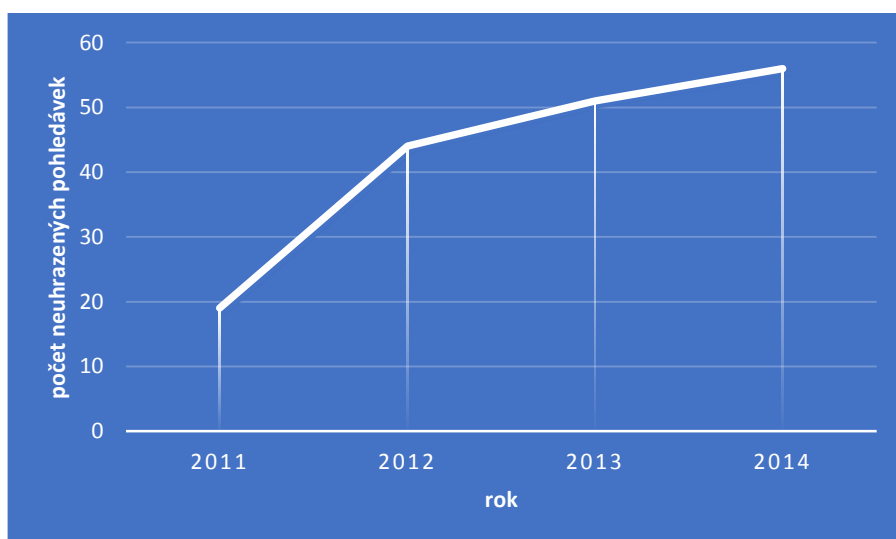
2.4 Shrnutí analýzy pohledávek

V analýze pohledávek od roku 2011 do roku 2014 jsem zjistila, že suma pohledávek po lhůtě splatnosti má od roku 2012 rostoucí trend. Ten lze vypočítat jednak u narůstajícího celkového počtu pohledávek po splatnosti, ale také v procentním vyjádření poměru pohledávek po splatnosti k celkovým pohledávkám v jednotlivých sledovaných letech. Toto tvrzení shrnuje následující graf, na němž lze vidět, že společnost v roce 2012 zaznamenala meziroční nárůst řádně hrazených pohledávek, který mohl být zapříčiněn zavedením prověřování odběratelů dle interní databáze. Od tohoto roku, jak už bylo dříve zmíněno, poměr řádně uhrazených pohledávek k celkovým pohledávkám klesá. Tento jev lze považovat za zhoršení platební morálky dlužníků.

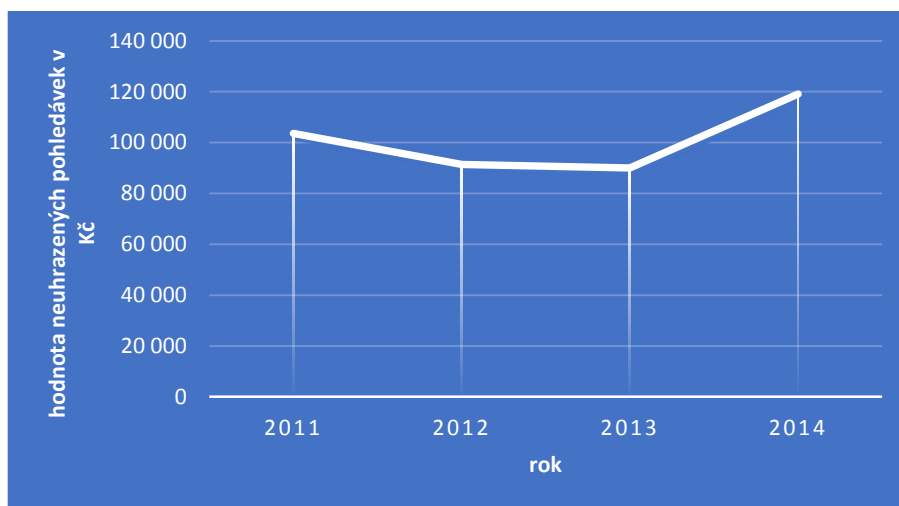
**Graf č. 5 Vývoj podílu četnosti řádně hrazených pohledávek na celkových pohledávkách
(Zpracováno dle Doprava s.r.o., 2011-2014)**

Dále jsem analýzou pohledávek zjistila, že dlužníci hradí své závazky nejčastěji do deseti dnů po splatnosti. Dle mého názoru je znepokojivý nárůst pohledávek hrazených od jedenáctého dne po splatnosti. Tento rostoucí trend by mohl zapříčinit, že se společnost dostane do druhotné platební neschopnosti. Rostoucí trend lze vyzorovat i u počtu neuhrazených pohledávek. Jedná se především o pohledávky nižší hodnoty, u nichž by mohly náklady na vymáhání přesáhnout jejich hodnotu. Zmíněný nárůst lze vidět na následujícím grafu.

Graf č. 6 Vývoj počtu neuhrazených pohledávek v letech 2011-2014 (Zpracováno dle Doprava s.r.o., 2011-2014)

Celková hodnota neuhrazených pohledávek vyjádřená v Kč zaznamenala v roce 2012 a 2013 meziroční pokles. V roce 2014 ale opět vzrostla. Domnívám se, že nárůst je zapříčiněn odloženou splatností faktur o 60 dnů u služeb poskytnutých na přelomu roku 2014/2015. Předpokládám, že meziroční nárůst nebude tak velký a hodnota neuhrazených pohledávek bude pravděpodobně nadále meziročně klesat.

Graf č. 7: Vývoj hodnoty neuhrazených pohledávek v Kč v letech 2011-2014 (Zpracováno dle Doprava s.r.o., 2011-2014)

Z grafů vyplývá, že i přes zvyšující se počet neuhrazených pohledávek, hodnota neuhrazených pohledávek klesá. Dle mého názoru to značí, že hodnota jednotlivých pohledávek k vymáhání se snižuje.

3 VLASTNÍ NÁVRHY ŘEŠENÍ

V úvodu kapitoly navrhuji podnikateli několik preventivních opatření, která by měla vést ke snížení počtu pozdě hrazených a neuhrazených pohledávek. Dále jsou vymezeny zajišťovací a utvrzovací instituty, které jsem dle výsledků analýzy podnikateli doporučila. V závěru kapitoly je uvedeno, jak lze dle mého názoru více zefektivnit vymáhací proces ve společnosti.

3.1 Prevence vzniku pohledávek po lhůtě splatnosti

V analytické části práce jsem zjistila, že společnosti je každoročně uhrazena řádně zhruba 1/3 vydaných faktur a tento počet od roku 2012 stále klesá. Dle mého názoru může být tento jev způsoben nedostatečnou motivací dlužníků k včasnému placení a nedostatečným prověřováním potencionálních odběratelů.

3.1.1 Prověřování nových objednatelů

Společnost při uzavírání smluv prověřuje objednatele, jen na základě své interní databáze, kterou pravidelně aktualizuje. Domnívám se, že toto prověření je nedostatečné a měla by se zaměřit také na prověřování nových objednatelů.

Creditcheck

V analytické části práce jsem dospěla ke zjištění, že společnost využívá software Helios. Do zmíněného softwaru je od roku 2013 možné instalovat modul Creditcheck, který sbírá data s relevantních zdrojů, jako jsou zdravotní pojišťovny, insolvenční rejstřík, katastr nemovitosti, dlužnické databáze a další. Tato data analyzuje až 185 kontrolami a přiřazuje dle zjištěné bonity zelený, oranžový nebo červený semafor. Zelený semafor znamená, že u podnikatele nebyly nalezeny žádné informace o skutečnostech nebo změnách, které by mohly mít vliv na bonitu. Oranžový semafor znamená, že analýza odhalila informace, které mohou mít vliv na bonitu. Červený semafor značí zjištění informací, které zpravidla mají významný vliv na bonitu podnikatele. Tato základní služba je poskytována zdarma. V rozšířené verzi lze zjistit podrobné informace o potencionálním odběrateli ze sesbíraných dat. Rozšířená verze je zpoplatněna 990 Kč za měsíc nebo 2990 Kč za rok s tím, že lze smlouvu po 3 měsících vypovědět a peníze za nevyužité služby budou kupujícímu vráceny zpět. Creditcheck bych podnikateli doporučila, jelikož v porovnání

s ostatními softwary sbírá nejvíce relevantních zdrojů a hlavně je základní služba poskytována zdarma (Creditcheck, nedatováno; CERD, nedatováno).

Jelikož odběrateli společnosti Doprava, s.r.o. jsou zejména podnikatelské subjekty, domnívám se, že prověřování výše specifikovaným způsobem, by mělo vést k poklesu pohledávek, které jsou hrazeny se zpožděním více než 30 dnů po splatnosti a neuhrazených pohledávek. Výhodou zmíněného řešení je jeho jednoduchost, rychlost, nulové náklady na bezplatnou verzi nebo dle mého názoru nízké náklady, které činí 990 Kč/měsíc nebo 2990 Kč/rok, za užívání rozšířené verze. Hlavní nevýhodou tohoto programu je absence nepodnikatelských subjektů v databázi.

Justice.cz

Dalším bezplatným řešením prověřování odběratelů je portál Ministerstva spravedlnosti České republiky justice.cz. Na tomto portálu lze jednak průběžně kontrolovat, jestli na odběratele nebyl podán insolvenční návrh, ale i hledat informace v obchodním rejstříku (dále jen OR). Pomocí informací zveřejňovaných v obchodním rejstříku může podnikatel zjistit finanční situaci potenciálního odběratele. Z výkazu zisku a ztráty a z rozvahy lze vypočítat pomocí vzorce uvedeného v kapitole 1.7.3 dobu obratu závazků. Společnost tak může zjistit platební morálku potenciálního odběratele. Nevýhodou tohoto řešení je dle mého názoru komplikovanost vzorce a stanovení poznatků z výsledku, ale i časová náročnost studování účetních výkazů. Další nevýhodou je, že v OR nejsou zapsány všechny podnikatelské subjekty a nepodnikatelé. Zmíněné řešení bych doporučila společnosti v případech, kdy se bude jednat o objednávky s cenou nad 5 000 Kč u podnikatelů zapsaných v OR (Ministerstvo spravedlnosti České republiky, nedatováno).

Centrální registr dlužníků

Centrální registr dlužníků (dále jen CERD) je dle informací na webových stránkách největším globálním registrem bonity ekonomických subjektů. Shromažďují se v něm informace o veřejných, soukromých, podnikatelských i nepodnikatelských subjektech. Rovněž ho využívají státní instituce a banky. CERD rozlišuje pohledávky neověřené a ověřené. Neověřené pohledávky nejsou kontrolovány zaměstnanci registru a nemusí tak dle mého názoru podávat správný obraz o platební morálce potenciálního odběratele, jelikož informace o dlužníku může zadat i neautorizovaný uživatel s cílem

nekalosoutěžního jednání. Ověřené pohledávky nesou určitou záruku správnosti, protože je mohou vkládat jen uživatelé, kteří jsou smluvně vázáni vkládat pravdivé informace. Rovněž tyto příspěvky CERD dle možností prověřuje (CERD, nedatováno).

Tab. č. 8: Ceník pro podnikající právnické osoby (Zpracováno dle CERD, nedatováno)

Tarif	Přístup	Cena
Kredit	neomezený	50,-Kč za každé hledání + obdržení 50,-Kč za každý vklad dlužníka (Nabití kreditu činí min. 1.000,-Kč)
Basic	1 rok	splátka 1000 Kč /měsíc
Full	1 rok	10 000 Kč / rok
Promo	1 rok	2.000,-Kč / 1 rok s povinností umístění loga CERD na své www stránky
Reciprocal	1 rok	1.000,-Kč s povinností vkladu všech dlužníků s platbou po splatnosti delší než 30 dní

CERD nabízí instalaci modulu do ekonomického softwaru, který společnost využívá. Tato služba je zpoplatněna 1000 Kč za hodinu práce. Na CERDu lze hledat i zdarma, ale jen ve veřejném registru, ten poskytuje pouze omezené a zpravidla neověřené informace (CERD, nedatováno).

Výhodou centrálního registru dlužníku je dle mého názoru obsáhlost databáze, jednoduchost, rychlost a v případě placené verze i možnost úplatného postoupení pohledávky pro započtení (viz kapitola 3.5.1). Nevýhodou jsou ovšem vyšší roční náklady za užívání registru (v porovnání s užíváním rozšířené verze Creditcheck), ale i za instalaci modulu do ekonomického softwaru.

3.2 Utvrzovací instituty

Při analýze zajištění, utvrzení a vymáhání pohledávek jsem zjistila, že jediným institutem, jímž společnost motivuje dlužníky k včasnému placení je, zákonný úrok z prodlení. Dle mého názoru výše zákonných úroků z prodlení nemotivuje dostatečně odběratele k řádnému placení. Společnosti bych doporučila, aby si již ve smlouvě s odesílatelem nebo kupujícím dohodla vyšší úroky z prodlení, než jsou stanoveny zákonem nebo využila institutu smluvní pokuty.

3.2.1 Úrok z prodlení a smluvní pokuta

Jelikož společnosti platí řádně jen asi 1/3 odesílatelů nebo kupujících, doporučila bych využití institutu smluvní pokuty. Dle mého názoru by ujednání smluvní pokuty nebo vyšších úroků z prodlení než jsou zákonné, mohlo mít za následek zkrácení průměrné doby inkasa pohledávek. Smejkal a Rais (2013) ve své knize uvádí, že Nejvyšší soud České republiky dospěl k závěru, že smluvní pokuta ve výši 0,25% za každý den prodlení není v rozporu s dobrými mravy. Společnosti bych proto doporučila, aby smluvní pokutu nebo zákonný úrok z prodlení ve výši 0,15 - 0,25% z vyfakturované částky za každý den prodlení, ujednávala buď se všemi nebo s novými, či problémovými odběrateli. Domnívám se, že ujednání smluvní pokuty by bylo účinnější než zákonný úrok z prodlení, jelikož většinu faktur vystaví společnost na částku do 10 000 Kč. Pokud tedy aplikuji částku 10 000 Kč na vzorec uvedený v kapitole 1.4.2, výsledek je, že úrok z prodlení v zákonné výši činí zhruba 4,5 Kč za každý den prodlení. Pokud by společnost na fakturu o hodnotě 10 000 Kč využila institutu smluvní pokuty nebo úroků z prodlení ve výši 0,15 – 0,25% činila by účtovaná částka denně 15 – 25 Kč. Tato částka by dle mého názoru mohla dlužníka více motivovat k včasnému placení.

Společnosti bych dále doporučila, aby text upozorňující na platbu úroků z prodlení či smluvní pokuty za každý den prodlení s platbou, vkládala do vystavených faktur. Dle mého názoru by toto upozornění mohlo na dlužníky působit psychologicky. Dlužník by si měl být vědom, že společnost je připravena v případě prodlení věc řešit.

3.2.2 Uznání dluhu

V případě, že dlužník nedostal svému závazku, doporučila bych společnosti sepsat s dlužníkem uznání dluhu. Pokud dlužník uznání dluhu nepodepíše, společnost by měla co nejdříve zahájit vymáhání pohledávky, neboť běží pouze obecná tříletá promlčecí lhůta. Uznáním dluhu začíná běžet nová desetiletá promlčecí lhůta. Zároveň bych společnosti doporučila, aby s dlužníkem, který má finanční problémy, sjednala splátkový kalendář se ztrátou výhody splátek.

3.2.3 Zálohové platby

Dalším institutem, který společnosti doporučuji, jsou zálohové platby. V případě pozdní úhrady pohledávky mohou zálohové platby podnikateli alespoň částečně napomoci

k vyrovnání disponibilních platebních prostředků, neboť již před poskytnutím služby obdrží částečný hospodářský příjem. Sníží se tak riziko druhotné platební neschopnosti. Na druhou stranu by mohly zálohové platby odradit potencionální odběratele od nákupu služeb. Využití institutu zálohových plateb je dle mého názoru u hlavního předmětu podnikání málo využitelné, jelikož je ročně vystaveno až 4 500 faktur většinou na částky do 10 000 Kč. Z tohoto důvodu bych doporučila zálohové platby pouze u prodeje dlouhodobého majetku společnosti dle písemné kupní smlouvy.

3.2.4 Promlčecí lhůta

Od roku 2014 si mohou smluvní strany ujednat promlčecí lhůtu odlišnou, než jakou stanovuje občanský zákoník. Podnikateli bych doporučila, aby této novinky obsažené v občanském zákoníku využil zanesením do obchodních podmínek. Promlčecí lhůtu bych doporučila společnosti sjednat na dobu minimálně pěti let. Podnikateli se tak významně prodlouží doba, po kterou může svou pohledávku uplatnit u soudu.

3.3 Zajišťovací instituty

U analýzy pohledávek jsem zjistila, že společnost nevyužívá žádný ze zajišťovacích institutů. Zajišťovací instituty nahrazují hospodářské plnění v případě nesplnění dluhu ze strany dlužníka. Vezmu-li v potaz výsledky analýzy pohledávek a předmět podnikání společnosti, doporučila bych v níže specifikovaných a výjimečných situacích podnikateli využít institutu finanční záruky a postoupení pohledávky. Využití ostatních zajišťovacích institutů uvedených v kapitole 1.5.1, přihlédnou-li k výsledkům analýzy a předmětu podnikání, je dle mého názoru ve společnosti neaplikovatelné nebo dle mých zjištění příliš nákladné.

3.3.1 Finanční záruka

Finanční záruka je jedním ze zajišťovacích institutů, který bych podnikateli doporučila využít v případě, kdy uzavírá smlouvu s novým rizikovým odběratelem a sjednaná částka by překračovala 50 000 Kč, jelikož je pro každodenní obchodování poměrně drahým instrumentem. Například z ceníku ČSOB, jsem zjistila, že při uplatnění přijaté záruky si banka strhává poplatek 1 500 Kč. Za vystavení záruky si banka účtuje 5 000,- + závazkovou odměnu dle rizika. ČSOB jsem zvolila, jelikož se domnívám, že jde o bonitní a důvěryhodnou banku a cenu za vystavení a přijetí záruky má pevně stanovenou, na

rozdíl od jiných bank, které sjednávají cenu individuálně, jako například Sberbank a UniCredit Bank. Finanční záruku by měl dle mého názoru podnikatel přijmout jen v případě, kdy ji vystavil důvěryhodný výstavce, jako je například bonitní a solventní banka. Z důvodu vysokých nákladů nedoporučuji společnosti běžné užívání finanční záruky (ČSOB, nedatovánoc; Sberbank CZ, nedatováno; UniCredit Bank, 2015; Komerční banka, 2015).

3.3.2 Postoupení pohledávky

Dalším zajišťovacím institutem, který bych podnikateli doporučila využít, je postoupení pohledávky. Domnívám se, že podnikatel by měl postoupit pohledávku před datem splatnosti jen v případě jemu hrozících finančních problémů nebo dozvěděl-li se o vážných finančních problémech dlužníka. Dle mého názoru by mohlo jinak dojít k ohrožení dobrých dodavatelsko-odběratelských vztahů. V takovém případě, by mohla společnost přijít o věrné odběratele, ale i dobré jméno. Postoupení pohledávek je rovněž celkem nákladné z důvodu diskontování (blíže vymezeno v kapitole 1.5.1). Podnikateli bych ze zmíněných důvodů doporučila postoupení pohledávky využít ve výjimečných případech, a to až po mimosoudním interním vymáhání. Blíže o této problematice v kapitole 3.5.1. Splatnou pohledávku by měl podnikatel dle mého názoru postoupit také jen v několika případech. Hrozí-li podnikateli problémy s likviditou. Má-li důvodné obavy o tom, že ani po soudním vymáhání by dlužník dluh nesplnil a ve vykonávacím řízení by pro nedostatek majetku věřitel plnění neobdržel. Cena za postoupení pohledávky přesáhne plnění obdržené po vymáhání snížené o vynaložené náklady. Cena za postoupení pohledávky bude vyšší než snížená daňová povinnost prostřednictvím odpisu pohledávky. Vzor smlouvy o postoupení pohledávky uvádím v příloze č. 2.

3.4 Zkrácení doby splatnosti pohledávek

V analytické části práce jsem zjistila, že splatnost většiny faktur je stanovena na 60 dnů ode dne poskytnutí služby. Dle mého názoru je tato lhůta příliš dlouhá. Domnívám se, že splatnost faktur u částek, které nepřekročí 10 000 Kč, by mohla být pouze 30 denní. Zkrácení lhůty splatnosti faktur u částek do 10 000 Kč by mohlo mít za následek zkrácení doby obratu pohledávek.

3.5 Vymáhání pohledávek po lhůtě splatnosti

I přes veškerou snahu věřitele nelze ve všech případech vzniku neuhrazených pohledávek zabránit. Podnikateli bych doporučila, aby se vymáháním pohledávek po lhůtě splatnosti začal zabývat co nejdříve.

3.5.1 Mimosoudní vymáhání pohledávek

Postup mimosoudního vymáhání pohledávek ve společnosti Doprava, s. r. o. je uveden v kapitole 2.2. S tímto postupem do jisté míry souhlasím. Dále uvedu doporučení, které dle mého názoru zefektivní vymáhání pohledávek.

Společnost by měla odběratele informovat o sankcích v podobě úroku z prodlení nebo smluvní pokuty již v první upomínce.

Dalším doporučením, jak předejít komplikacím při vymáhání pohledávek, je kombinace smluv o uznání dluhu a o zajišťovacím převodu práva. Tuto smlouvu bych doporučila podnikateli využít v případě, kdy se dlužník dostane do druhotné platební neschopnosti. Touto smlouvou nabídne podnikatel dlužníku dodatečnou lhůtu pro plnění, ale zároveň má zajištěn hospodářský příjem z pohledávek, které dlužník na něj převed. Uznáním dluhu navíc začíná běžet nová desetiletá promlčecí lhůta.

U analýzy pohledávek jsem zjistila, že většina neuhrazených pohledávek se pohybuje do částky 2 000Kč. Společnost tyto částky většinou nevymáhá, jelikož se obává, že náklady na vymáhání budou vyšší než samotná hodnota pohledávky. Z tohoto důvodu bych doporučila společnosti, aby tyto dlužníky upozornila na zveřejnění obchodní firmy nebo jména v databázi dlužníků. Jestliže ani po této výzvě nedojde k platbě, měla by společnost dle mého názoru obchodní firmu nebo jméno dlužníka zveřejnit v Centrálním registru dlužníků, který je vymezen v kapitole 3.1.1. Za zveřejnění dlužníka ve zmíněném registru plynou společnosti také příjmy v hodnotě 50 Kč, které může využít k hledání v této databázi (více kapitola 3.1.1). Centrální registr dlužníků slouží také jako burza pohledávek. Na této burze pohledávek lze vyhledat pohledávky, jaké má společnost zájem někomu postoupit nebo od někoho koupit. Při postoupení pohledávky má společnost zajištěn alespoň částečný hospodářský příjem. Při „koupi“ pohledávky na zmíněné burze může získanou pohledávku s výnosem započíst vůči svému věřiteli (CERD, nedatováno).

3.5.2 Soudní vymáhání pohledávek

Společnost vymáhá v občanském soudním řízení jen pohledávky, u kterých jmenovitá hodnota přesahuje 5 000 Kč. V rozhovoru s jednatelem společnosti jsem zjistila, že tak činní prostřednictvím externího advokáta. Jednatel společnosti využívá služeb advokáta z důvodu časových, ale i nedostatku vlastních zkušeností se soudním vymáháním. Podnikateli bych doporučila, aby pohledávku začal vymáhat interně, společnost by tak ušetřila náklady, které plynou advokátovi, jako odměna za poskytnuté služby.

Dle mého názoru by měl podnikatel po neúspěšném mimosoudním vymáhání zaslat doporučeně písemnou upomínku k plnění prostřednictvím poštovních služeb. Zaslání upomínky nejméně 7 dní před podáním žaloby je důležitým krokem, jinak nebude mít podnikatel nárok na náhradu nákladů řízení proti žalovanému. Dále bych podnikateli doporučila shromáždit veškeré dokumenty týkající se pohledávky, zejména objednávku, smlouvu o přepravě, doklad o převzetí věci, emailovou komunikaci, upomínky zaslané prostřednictvím poštovních služeb, popřípadě smlouvu o uznání dluhu a podat žalobu k příslušnému soudu. Vzor žaloby uvádím v příloze č. 3. Jelikož se jedná o peněžitou pohledávku do 1 milionu korun českých, lze podat návrh na vydání elektronického platebního rozkazu (více v kapitole 1.6.2). Bude-li společnosti přiznáno právo na plnění z pohledávky a dlužník toto právo dobrovolně nesplnil, nastupuje po nalézacím řízení, řízení vykonávací. Společnosti bych doporučila, aby se s exekucí obrátila na soudního exekutora. Výhodou tohoto způsobu řešení je, že společnost nemusí udávat způsob, jakým má být exekuce provedena a rovněž, jak již bylo zmíněno v kapitole 1.6.2, majetek, který lze exekucí postihnout, si soudní exekutor vyhledává sám. Dle mého názoru je toto řešení časově méně náročné než soudní výkon rozhodnutí a efektivnější.

Domnívám se, že pokud společnost využije doporučených utvrzovacích a zajišťovacích institutů, minimalizuje tak riziko neúspěchu ve věci samé. Společnost by pak měla být schopna vymáhat pohledávky u soudu interně a klesly by náklady vynaložené na advokátní služby. Mzda zaměstnance, který by podával žalobu o zaplacení peněžitého plnění, by dle mého názoru nepřesáhla částku, kterou společnost hradí advokátovi za právní zastoupení, jelikož tato částka, jak jsem zjistila v analýze, činí 700 Kč za každou započatou hodinu, je-li hodnota vymáhané pohledávky do 10 000 Kč.

První pohledávka, na částku 2 900 Kč, se promlčí 29. 11. 2015, z tohoto důvodu bych podnikateli doporučila, aby znovu přehodnotil vymahatelnost pohledávky, kontaktoval dlužníka, pokusil se sjednat prohlášení o uznání dluhu, případně podal žalobu u soudu, aby přerušil běh promlčecí lhůty.

3.5.3 Vymáhání pohledávek v insolvenčním řízení

Podnikateli doporučuji, aby každé tři týdny kontroloval, jestli nebylo u dlužníků zahájeno insolvenční řízení, protože v případě, kdy je dlužníkem fyzická osoba a spojil-li soud s rozhodnutím o úpadku rozhodnutí o povolení oddlužení, je lhůta pro přihlášení pohledávek dle insolvenčního zákona pouze třicetidenní. U podnikatelů je lhůta pro přihlášení pohledávek až dvou měsíční. Tuto kontrolu lze provádět prostřednictvím portálu veřejné správy isir.justice.cz, ale také automaticky prostřednictvím již zmíněných programů a webových stránek, jako jsou Credicheck a CERD. Nepodá-li společnost přihlášku do insolvenčního řízení ve lhůtě stanovené insolvenčním soudem, pohledávka se stane nedobytnou.

3.6 Ekonomické, účetní a daňové aspekty pohledávek

Domnívám se, že pokud společnost bude prověřovat nové objednávatele, klesne míra rizika druhotné platební neschopnosti. Rovněž předpokládám, že využije-li společnost doporučení uvedených v předchozích kapitolách, sníží se doba obratu pohledávek. To by mohlo mít za následek zvýšení výnosů, jelikož se zkrátí doba finančního cyklu podniku.

3.7 Zhodnocení návrhů řešení jednatelem společnosti

Dne 13. 5. 2015 jsem jednateli předala návrhy na zajištění a utvrzení pohledávek, a zefektivnění vymáhacího procesu. Jednatel jednotlivé návrhy posoudil a rozhodl se některé běžně využít, zejména ho zaujal modul Credicheck. Dle jeho vyjádření mu nebylo známo, že zmíněný modul, který lze nainstalovat do ekonomického softwaru společnosti, existuje a rozhodl se jej využít v základní bezplatné verzi. Pokud se osvědčí, přistoupil by i ke koupi verze rozšířené. Prověřování finanční situace dle portálu Ministerstva spravedlnosti České republiky justice.cz shledává jednatel příliš časově neefektivní, jelikož objem uzavíraných smluv je velký, rozhodl by se jej využít jen v případě smluv uzavíraných na plnění přesahující 20 tisíc Kč. Jednatele rovněž zaujal CERD, před jeho využitím dal ale přednost prozatím Credichecku, jelikož na něj nemusí

vynaložit žádné náklady. Využití CERDu ještě zvaží společně s možností zveřejnění dlužníka v databázi, jelikož se domnívá, že zveřejněním by mohl některé dlužníky motivovat ke splnění pohledávky. Sjednání vyšších úroků z prodlení a smluvní pokuty jednatel ještě zvaží, obává se odrazení potenciálních odesílatelů, jelikož konkurence na trhu dopravy a přepravy věci je velká. Uznává ale, že zákonný úrok z prodlení není dostatečně motivující pro včasné placení. Využití institutu zálohových plateb je dle jeho vyjádření nemožné, jelikož by tento institut odradil odesílatele. Uznání dluhu se pokusí zavést, ale domnívá se, že žádný z dlužníků na něj nepřistoupí. Jednatele velice zaujala možnost smluvního prodloužení promlčecí lhůty a rozhodl se zavést do nově uzavíraných smluv promlčecí lhůtu čtyřletou. Využití finanční záruky jednatel také odmítá z důvodu finanční i časové náročnosti a odrazení stávajících i nových odesílatelů. Využití institutu postoupení pohledávky také nechystá, jelikož se dle jeho slov společnost ve finančních problémech nenachází a také by to vedlo pravděpodobně k odrazení odesílatelů. Kvůli konkurenci rovněž nemůže zkrátit lhůtu splatnosti pohledávek, jelikož 60 denní lhůta je u silniční dopravy běžná. Po prostudování práce se jednatel společnosti rozhodl, že se bez využití služeb advokáta pokusí některé pohledávky u soudu vymoci prostřednictvím elektronického formuláře. Dle jeho vyjádření tak ušetří náklady vynaložené za právní služby (jednatel společnosti; 2015b).

ZÁVĚR

Společnost se již od roku 2011 potýká s meziročním nárůstem pohledávek po lhůtě splatnosti, což negativně ovlivňuje cash flow a může vést až k druhotné platební neschopnosti. V teoretické části práce jsem problematiku zanesla do právního rámce společně s ekonomickým, daňovým a účetním vlivem neuhrazených pohledávek na ekonomickou situaci společnosti. V této části práce jsou vymezeny instituty zajištění a utvrzení pohledávek. I přesto, že by podnikatel využil zmíněné instituty, nemusí ke skutečnému inkasu pohledávky ve lhůtě splatnosti dojít. Pro takový případ je v teoretické části specifikováno mimosoudní a soudní vymáhání a vymáhání pohledávek v insolvenčním řízení.

U poskytnutých dokumentů a podkladů jsem zkoumala strukturu pohledávek, abych byla schopna navrhnout řešení, které by společnost mohla v praxi využít. Výsledky, ke kterým jsem dospěla, jsou uvedeny v analytické části práce.

Na analytickou část práce navazují návrhy vlastního řešení, kde společnosti doporučuji adekvátní řešení, které dle mého názoru sníží počet pohledávek hrazených po lhůtě splatnosti a počet nedobytných pohledávek. Zároveň zde uvádím návrhy na zefektivnění mimosoudního vymáhání pohledávek.

V úvodu bakalářské práce jsem si položila několik výzkumných otázek a stanovila hypotézy, které jsem analýzou potvrdila nebo vyvrátila. U otázky číslo jedna jsem hypotézu stanovila částečně správně. Pohledávky společnosti nejsou dostatečně zajištěny, chybně jsem předpokládala, že společnost při uzavírání smlouvy o přepravě věci sjednává smluvní pokutu. Zjistila jsem, že si společnost v určitých případech účtuje jen zákonné úroky z prodlení. U druhé otázky je hypotéza stanovena také správně jen částečně. Domnívala jsem se, že u podnikatele lze využít institutu závdavku, postoupení pohledávky, uznání dluhu, případně dokumentárního akreditivu a pojištění. Při analýze struktury pohledávek jsem ale zjistila, že výše plnění ve většině případů nepřesahuje 10 000 Kč. Proto jsem podnikateli doporučila sjednávat již při uzavření smlouvy vyšší úrok z prodlení nebo smluvní pokutu, dále využít institutu uznání dluhu a sjednat s odesílatelem nebo kupujícím delší promlčecí lhůtu. V určitých výjimečných případech jsem doporučila využít institutu zálohových plateb, finanční záruky a postoupení pohledávky. U třetí otázky jsem hypotézu dle mého názoru stanovila správně. Společnost

opravdu vymáhá pohledávky převážně jen mimosoudně, jelikož se obává vysokých nákladů a časové náročnosti při vymáhání. Společnost ve dvou případech předala pohledávku k vymáhání advokátovi. Vymáhací proces dle mého názoru lze zefektivnit tím, že soudní vymáhání pohledávek bude věřitel provádět interně a nebude tak muset vynakládat náklady na advokátní služby.

Hlavním cílem mé bakalářské práce bylo doporučit společnosti opatření, která povedou k zastavení nebo zpomalení meziročního nárůstu neuhrazených pohledávek a k jejich efektivnějšímu vymáhání. V práci jsem podnikateli navrhla několik opatření, některá z nich se jednatel rozhodl aplikovat. Navržením opatření, vymezených v třetí části bakalářské práce, jsem splnila její cíl. Jestli skutečně dojde k zastavení meziročního nárůstu počtu neuhrazených pohledávek a k efektivnějšímu vymáhání, zjistí společnost až s postupem času.

Vypracováním bakalářské práce na téma zajištění, utvrzení a vymáhání pohledávek jsem získala cenné poznatky. Doufám, že tyto poznatky, které jsou v mé práci uvedeny, využije nejen analyzovaná společnost.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

ANDRLE, P., 2013. *Dokumentární akreditiv v praxi*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4830-6.

BAŘINOVÁ, D. a I. VOZŇÁKOVÁ, 2007. *Pohledávky: - právně - daňově - účetně*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-1816-3.

CERD, nedatováno. Základní informace pro firmy. *Centrální registr dlužníků* [online]. [cit. 2015-03-14]. Dostupné z: <http://www.centralniregistrdluzniku.cz/zakladni-informace-pro-firmy.htm>

CREDITCHECK, nedatováno. Creditcheck: spolehlivě a rychle. *Creditcheck* [online]. [cit. 2015-03-16]. Dostupné z: <http://www.creditcheck.cz/Default.aspx>

ČNB, 2005. Výpočet úroků z prodlení. *Česká národní banka* [online]. [cit. 2015-01-11]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/faq/vypocet_uroku_z_prodleni.html

ČNB, 2012. Měnověpolitické nástroje. *Česká národní banka* [online]. [cit. 2015-01-11]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/menova_politika/mp_nastroje/index.html

ČSOB, nedatováno. Dokumentární akreditiv tuzemský. *ČSOB* [online]. [cit. 2014-11-23]. Dostupné z: <http://www.csob.cz/cz/firmy/podnikatele/ucty-a-platebnistyky/stranky/dokumentarni-akreditiv-tuzemsky.aspx>

ČSOB, nedatováno. Nenechte se omezovat na cestě vpřed: Korporátní a institucionální bankovníctví. In: [online]. [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: http://www.csob.cz/WebCsob/Firmy/Korporace-Institute/Trade-Finance/COR_Trade_finance_pohledavky.pdf

ČSOB, nedatováno. Sazebník pro právnické osoby a pro fyzické osoby – podnikatele ve znění k 1. 9. 2014. *ČSOB* [online]. [cit. 2015-03-05] Available from: <http://www.csob.cz/cz/Csob/Sazebniky/Stranky/Sazebnik-pro-pravnicke-osoby-a-fyzicke-osoby-podnikatele.aspx#pzaruky>

DOPRAVA, s.r.o., 2011-2014a. *Výkaz zisku a ztráty*. Brno.

DOPRAVA, s.r.o., 2011-2014b. *Rozvaha: v plném rozsahu*. Brno.

DOPRAVA, s.r.o., 2011-2014. *Seznam vydaných faktur*. Brno.

- DUCHOŇ, B., 2007. *Inženýrská ekonomika*. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7179-763-0.
- DUŠEK, J., 2014. *Účetní uzávěrka a závěrka v přehledech: snadno a rychle*. Praha: Grada. ISBN 978-802-4754-178.
- HAMPL, M., 2014. Vývoj pohledu na úrok očima ekonoma. *Česká národní banka* [online]. [cit. 2015-01-11]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/konference_projevy/vystoupeni_projevy/hامل_20110322_young_mbsa_forum.html
- HÁSOVÁ, J. a T. MORAVEC, 2013. *Insolvenční řízení*. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-459-9.
- HULMÁK, M. et al., 2014. *Velké komentáře: Občanský zákoník V*. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-807-4005-350.
- JEDNATEL, 2015a. *Zajištění, utvrzení a vymáhání pohledávek*. Brno. interview. 13.2.2015.
- JEDNATEL, 2015b. *Zajištění, utvrzení a vymáhání pohledávek*. Brno. email. 18. 5. 2015.
- KISLINGEROVÁ, E. et al., 2010. *Manažerské finance*. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-194-9.
- KOMERČNÍ BANKA, 2015. *Záruky. Sazebník a úrokové sazby* [online]. [cit. 2015-05-13]. Dostupné z: <http://www.sazebnik-kb.cz/cs/podniky/financovani/zaruky.shtml>
- KŮRKA, V. a K. SVOBODA, 2013. *Přehled judikatury ve věcech výkonu rozhodnutí a exekuce*. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 978-807-4783-746.
- LAVICKÝ, P. a P. POLIŠENSKÁ, 2013. *Promlčení a prekluze*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-807-4780-578.
- LOUŠA, F., 2014. *Vnitropodnikové směrnice v účetnictví*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5172-6.
- MARŠÍKOVÁ, J., 2014. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele: příručka zejména pro neprávnický*. Praha: Linde. ISBN 978-807-2019-397.

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY, 2013. Zajištění a utvrzení dluhu. *Nový občanský zákoník* [online]. [cit. 2014-11-17]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/smluvni-pravo/konkretni-zmeny-v-obecne-casti/zajisteni-a-utvrzeni-dluhu/>

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY, nedatováno. Veřejný rejstřík a Sběrka listin. [online]. [cit. 2015-03-17]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik>

MRKVIČKA, J. a J. STROUHAL, 2014. *Manažerské finance*. Praha: Institut certifikace účetních. ISBN 978-80-86716-92-3.

MULAČOVÁ, V. a P. MULAČ, 2013. *Obchodní podnikání ve 21. století*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4780-4.

Nařízení vlády č. 351/2013. Také dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-351>.

NEČAS, P. a J. POSPÍŠIL, 2012. *Důvodová zpráva k NOZ*. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/fileadmin/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>

NOVOTNÝ, P., et al., 2014a. *Nový občanský zákoník.: Smluvní právo*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5164-1.

NOVOTNÝ, P. et al., 2014b. *Nový občanský zákoník: Principy a základní pojmy*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5163-4.

PETŘÍK, T., 2009. *Ekonomické a finanční řízení firmy: manažerské účetnictví v praxi*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3024-0.

REJNUŠ, O., 2009. *Peněžní ekonomie: (finanční trhy)*. Brno: Akademické nakladatelství CERM. ISBN 978-80-214-4415-7.

REŽŇÁKOVÁ, M. et al., 2010. *Řízení platební schopnosti podniku*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3441-5.

SBERBANK CZ, 2015. Bankovní záruka. *Sberbank CZ* [online]. [cit. 2015-05-13]. Dostupné z: <http://www.sberbankcz.cz/podnikatele-a-firmy/bankovni-zaruka>

- SKÁLOVÁ, J. et al., 2013. *Podvojný účetnictví 2013*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4633-3.
- SMEJKAL, V. a RAIS, K. 2013. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. Praha: Grada.
- SPIRIT, M., 2014. *Úvod do studia práva*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5280-8.
- SVOBODA, K. et al., 2013. *Občanský soudní řád: komentář*. Praha: C. H. Beck. ISBN 80-740-0506-2.
- ŠTEKER, K. a M. OTRUSINOVÁ, 2013. *Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4702-6.
- ŠUBRT, B. et al., 2014. *Abeceda mzdové účetní 2014*. Olomouc: ANAG. ISBN 9788072638512.
- ŠVESTKA, J. et al., 2014. *Občanský zákoník: Komentář*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-807-4783-692.
- TINTĚRA, T., 2013. *Závazky a jejich zajištění v novém občanském zákoníku*. Praha: Leges. ISBN 978-80-87576-75-5.
- UNICREDIT BANK, 2015. Podnikatelé a menší firmy. *UniCredit Bank* [online]. [cit. 2015-05-13]. °Dostupné°z: <https://www.unicreditbank.cz/web/podnikatele/uvery/bankovni-zaruky>
- ÚČETNÍ, 2015. *Opravné položky a odpisy pohledávek*. Brno. Email. 27. 2. 2015.
- VAŠEK, L. et al., 2014. *Finanční účetnictví a výkaznictví*. Praha: Institut certifikace účetních. ISBN 978-80-86716-97-8.
- VOCHOZKA, M. a P. MULAČ, 2012. *Podniková ekonomika*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4372-1.
- VONDRÁKOVÁ, A. et al., 2011. *Vymáhání pohledávek*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 80-735-7686-4.

Vyhláška č. 196/2001 Sb. o odměnách a náhradách notářů, správců pozůstalosti a Notářské komory České republiky (notářský tarif). Také dostupné z: http://www.nkr.cz/doc/pravnipredpisy/Not_tarif_od_1.1.2014.pdf.

WINTEROVÁ, A. et al., 2011. *Civilní právo procesní*. Praha: Linde. ISBN 978-807-2018-420.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Také dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>.

Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších předpisů. Také dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-120>.

Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon). Také dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/insolvencni/>

Zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Také dostupné z: <http://portal.justice.cz/Justice2/Soud/soud.aspx?o=159&j=169&k=1634&d=165028>

Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví. Také dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/ucto/>

Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů. Také dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/dprij/>

Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů. Také dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/rezervy/zneni.aspx>

ŽEHROVÁ, J., 2014. *Finance*. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta. ISBN 978-80-213-2440-4.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

et al.	a kolektiv
CERD	Centrální registr dlužníků
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSOB	Česká obchodní banka
NOZ	nový občanský zákoník
OR	obchodní rejstřík
OSŘ	občanský soudní řád
tzv.	takzvaný

SEZNAM TABULEK

Tab. č. 1: Srovnání výpočtu zákonné výše úroků z prodlení od 1. 7. 2010 (Vypracováno dle ČNB, 2005; Šubrt et al., 2014)	20
Tab. č. 2: 2T repo sazba (Vypracováno dle ČNB, 2012; Šubrt et al., 2014).....	20
Tab. č. 3 Srovnání poplatků za návrh na vydání elektronického platebního rozkazu a za návrh na zahájení občanského soudního řízení, dle zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích.....	29
Tab. č. 4: Účtování opravných položek v běžném účetním období (Zpracováno dle Skálová et al., 2013, s. 196-198).....	40
Tab. č. 5: Účtování opravných položek v účetním období promlčení pohledávky (Zpracováno dle Skálová et al., 2013, s. 196-198)	40
Tab. č. 6: Četnost pohledávek dle jejich výše v Kč (Zpracováno dle: Doprava s.r.o., 2011-2014c)	44
Tab. č. 7: Doba obratu pohledávek a závazků v letech 2011-2013 (Zpracováno dle Doprava, s.r.o., 2011-2014a; Doprava, s.r.o., 2011-2014b)	45
Tab. č. 8: Ceník pro podnikající právnické osoby (Zpracováno dle CERD, nedatováno)	54

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. č. 1 Postoupení pohledávky (Zpracováno dle ČSOB, nedatovánob)	24
Obr. č. 2: Finanční cyklus v podniku (Zdroj Mrkvička a Strouhal, 2014)	34

SEZNAM VZORCŮ

Vzorec č. 1: Výpočet výše úroku z prodlení (Zpracováno dle Šubrt et al., 2014).....	19
Vzorec č. 2: Doba obratu pohledávek a závazků (Zdroj Vašek et al., 2014, s.262).....	34

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1: Splnění dluhu dlužníky v roce 2011 (Zpracováno dle Doprava s.r.o., 2011).	46
Graf č. 2: Splnění dluhu dlužníky v roce 2012 (Zpracováno dle Doprava s.r.o., 2012).	47
Graf č. 3: Splnění dluhu dlužníky v roce 2013 (Zpracováno dle Doprava s.r.o., 2013).	48
Graf č. 4: Splnění dluhu dlužníky v roce 2014 (Zpracováno dle Doprava s.r.o., 2014).	49
Graf č. 5 Vývoj podílu četnosti řádně hrazených pohledávek na celkových pohledávkách (Zpracováno dle Doprava s.r.o., 2011-2014).....	50
Graf č. 6 Vývoj počtu neuhrazených pohledávek v letech 2011-2014 (Zpracováno dle Doprava s.r.o., 2011-2014)	50
Graf č. 7: Vývoj hodnoty neuhrazených pohledávek v Kč v letech 2011-2014 (Zpracováno dle Doprava s.r.o., 2011-2014).....	51

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Vývoj úhrad, hodnot, průměrné výše a mediánu pohledávek dle uvedené struktury v letech 2011-2014 (Zpracováno dle Doprava s.r.o., 2011-2014).

Příloha č. 2: Vzor smlouvy o postoupení pohledávky (Upraveno dle Vondráková et al., 2011).

Příloha č. 3: Vzor žaloby na zaplacení dlužné částky s úrokem z prodlení dle repo sazby s návrhem na vydání platebního rozkazu (Upraveno dle Vondráková et al., 2011).

Příloha č. 1: Vývoj úhrad, hodnot, průměrné výše a mediánu pohledávek dle uvedené struktury v letech 2011-2014 (Zpracováno dle Doprava s.r.o., 2011-2014)

	2011					2012				
	počet	%	v Kč	medián (Kč)	průměr (Kč)	počet	%	v Kč	medián (Kč)	průměr (Kč)
řádně uhrazené pohledávky	102	28,57	238 137	2 592	2 335	1382	39,90	7 671 990	2 616	5 551
do 10-ti dnů po splatnosti	144	40,34	1 467 617	5 290	10 192	1278	36,89	8 193 652	4 980	6 411
11-30 dnů po splatnosti	51	14,29	312 550	3 600	6 128	558	16,11	2 294 314	2 973	4 112
31-60 dnů po splatnosti	10	2,80	28 019	2 160	2 802	156	4,50	622 640	2 640	3 991
61-90 dnů po splatnosti	6	1,68	53 640	3 060	8 940	15	0,43	54 528	1 860	3 635
91-180 dnů po splatnosti	3	0,56	9 000	1 560	3 000	8	0,23	57 600	3 000	7 200
181-360 dnů po splatnosti	5	1,40	11 280	1 860	2 256	23	0,66	121 542	4 200	5 284
více než 360 dnů po splatnosti	18	5,04	147 480	6 600	8 193	0	0,00	0	0	0
neuhrazené pohledávky	19	5,32	103 560	5 700	5 451	44	1,27	91 350	1 820	2 076
CELKEM	357	100,00	2 371 283	x	x	3464	100,00	19 107 616	x	x
	2013					2014				
	počet	%	v Kč	medián (Kč)	průměr (Kč)	počet	%	v Kč	medián (Kč)	průměr (Kč)
řádně uhrazené pohledávky	1510	35,71	7 835 716	2 420	5 189	1512	34,61	7 862 310	2 665	5 200
do 10-ti dnů po splatnosti	1734	41,01	11 563 658	5 540	6 669	1781	40,76	11 809 860	5 280	6 631
11-30 dnů po splatnosti	692	16,37	2 954 994	2 904	4 270	756	17,30	3 021 423	2 900	3 997
31-60 dnů po splatnosti	176	4,16	633 457	2 178	3 599	203	4,65	715 896	2 443	3 527
61-90 dnů po splatnosti	30	0,71	252 152	1 936	8 405	34	0,78	235 311	3 815	6 921
91-180 dnů po splatnosti	25	0,59	377 267	2 420	15 091	17	0,39	195 035	3 102	11 473
181-360 dnů po splatnosti	10	0,24	176 567	2 015	17 657	7	0,16	39 800	2 604	5 686
více než 360 dnů po splatnosti	0	0,00	0	0	0	0	0,00	0	0	0
neuhrazené pohledávky	51	1,21	89 961	1 650	1 764	59	1,35	119 064	1 985	2 018
CELKEM	4228	100,00	23 883 772	x	x	4369	100,00	23 998 699	x	x

Příloha č. 2: Vzor smlouvy o postoupení pohledávky (Upraveno dle Vondráková et al., 2011)

SMLOUVA O POSTOUPENÍ POHLEDÁVKY

Doprava, s. r. o., IČ: 1111111111, se sídlem Brno, Polní 30, zapsána v obchodním rejstříku vedeném Krajským soudem v Brně v odd. C, vložce 2222, jednající jednatelem ABC jako „postupitelem“ na jedné straně

a

Pohledávky, s. r. o., IČ: 123456789, se sídlem Praha 1, Hlavní 3, zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze v odd. B, vložce 12345, zastoupené jednatelem Janem Novákem jako „postupníkem“ na straně druhé

Uzavírají níže uvedeného dne, měsíce a roku ve smyslu ustanovení §1879 a násl., občanského zákoníku tuto

smlouvu o postoupení pohledávky:

čl. I

- 1) Postupitel má vůči dlužníkovi Alfa, s. r. o., IČ: 999999999, se sídlem Praha 1, Úvoz 3, zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze v odd. B, vložce 88789, peněžitou pohledávku ve výši 17 000 Kč (slovy: sedmnáct tisíc korun českých) z titulu nezaplacení dodávky věci na základě smlouvy o přepravě věci ze dne 18. 5. 2014.
- 2) Částka 17 000 Kč uvedená v odst. 1) tohoto článku byla dlužníkovi vyúčtována fakturou – daňovým dokladem č. 2014/125 dne 4. 6. 2014, splatným 2. 8. 2014.

čl. II

Postupitel tímto postupuje svoji pohledávku za dlužníkem specifikovanou v čl. I odst. 1 této smlouvy postupníkovi za úplatu odpovídající 80% hodnoty postoupené pohledávky, tj. za úplatu ve výši 13 600 Kč (slovy: třináct tisíc šest set korun českých) a postupník tuto pohledávku za zde uvedenou úplatu přebírá.

čl. III

Dohodnutá úplata 13 600 Kč je splatná do 10 kalendářních dnů od podpisu této smlouvy na účet postupitele vedený u České obchodní banky, č. ú. 26-154789321/0300.

čl. IV

K přechodu práv k pohledávce specifikované v čl. I, odst. 1) této smlouvy dochází zaplacením úplaty uvedené v čl. II této smlouvy, kdy se stane postupník věřitelem dlužníka uvedeného v čl. I, odst. 1) této smlouvy.

čl. V

Postupitel předává při podpisu této smlouvy postupníkovi veškeré doklady, které se vztahují k pohledávce specifikované v čl. I, odst. 1) této smlouvy a které má k dispozici. Výčet dokladů je uveden v příloze č. 1 této smlouvy.

čl. VI

Postupitel prohlašuje, že postoupení pohledávky dle této smlouvy neodporuje jeho dohodě s dlužníkem.

čl. VII

Postupitel se zavazuje, že bez zbytečného odkladu po nabytí účinnosti této smlouvy oznámí postoupení pohledávky dlužníkovi.

čl. VIII

- 1) Tato smlouva nabývá platnosti a účinnosti podpisem oběma smluvními stranami.
- 2) V otázkách touto smlouvou výslovně neupravených platí pro právní vztah jí založený ustanovení obecně závazných právních předpisů, zejména § 1879 až § 1887 občanského zákoníku v platném znění.
- 3) Tato smlouva se vyhotovuje ve dvou vyhotoveních, z nichž po jednom vyhotovení smlouvy přebírá po jejím podpisu každá smluvní strana. Každé řádně podepsané vyhotovení má právní sílu originálu.
- 4) Smluvní strany prohlašují, že tuto smlouvu sepsaly po vzájemném projednání, svobodně a vážně, podle své pravé vůle, nikoli v tísní či za nápadně nevýhodných podmínek. Na důkaz toho připojují své vlastnoruční podpisy.

V Brně dne 31. 1. 2015

.....
Doprava, s. r. o.
„jedenatel“ jedenatel
postupitel
(podpis)

.....
Pohledávky, s. r. o.
Jan Novák, jedenatel
postupník
(podpis)

Příloha č. 3: Vzor žaloby na zaplacení dlužné částky s úrokem z prodlení dle repo sazby s návrhem na vydání platebního rozkazu (Upraveno dle Vondráková et al., 2011)

ŽALOBA NA ZAPLACENÍ DLUŽNÉ ČÁSTKY S ÚROKEM Z PRODLENÍ DLE REPO SAZBY S NÁVRHEM NA VYDÁNÍ PLATEBNÍHO ROZKAZU
(dle nařízení vlády č. 351/2013 Sb.)

Obvodní soud pro Prahu 1
Ovocný trh 14
Praha 1

V Praze dne 15. 3. 2015

Žalobce: Doprava, s. r. o.,
IČ: 1111111111, se sídlem Brno, Polní 30,
Zapsána v obchodním rejstříku vedeném Krajským soudem v Brně
v odd. C, vložce 2222
jednající jednatelem ABC

Žalovaný: Alfa, s. r. o.,
IČ: 123456789, se sídlem Praha 1, Hlavní 3,
zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze
v odd. B, vložce 12345

Žaloba o zaplacení částky 17 000 Kč s příslušenstvím s návrhem na vydání platebního rozkazu.

dvojmo

Soudní poplatek ve výši 1000 Kč uhrazen vylepením kolků na originálu návrhu.

Přílohy: dle textu

I.

Žalobce dle objednávky č. 45895/2014 žalovaného ze dne 10. 6. 2014 a dle smlouvy o přepravě věci č. 15/2014 uzavřené dne 16. 6. 2014 dodal dne 25. 6. 2014 z Brna do Prahy stavební materiál. Žalovaný téhož dne potvrdil převzetí věci podpisem dodacího listu. Žalobce vyúčtoval poskytnutou službu fakturou – daňovým dokladem č. 18/2014 ze dne 30. 6. 2014 splatnou dne 30. 8. 2014, která zněla na částku 17 000 Kč.

Důkaz: objednávka žalovaného č. 45895/2014 ze dne 10. 6. 2014
smlouva o přepravě věci č. 15/2014 ze dne 16. 6. 2014
dodací list ze dne 25. 6. 2014
faktura – daňový doklad č. 18/2014

upomínka ze dne 16. 10. 2014

II.

S ohledem na shora uvedené žalobce nemá důvěru, že žalovaný dobrovolně uhradí dlužnou částku, a proto mu nezbývá než domáhat se zaplacení pohledávky soudní cestou. Žalobce současně uplatňuje nárok na zaplacení zákonného úroku z prodlení ve výši repo sazby stanovené Českou národní bankou v každém kalendářním pololetí a platné pro první den příslušného kalendářního pololetí zvýšené o osm procentních bodů

Žalobce proto navrhuje, aby soud vydal tento

platební rozkaz:

Žalovaný je povinen zaplatit žalobci částku 17 000 Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 8,05% ročně, který odpovídá výši repo sazby stanovené Českou národní bankou platné pro první den kalendářního pololetí, v němž došlo k prodlení žalované společnosti, která činí 0,05% p. a., navýšené o osm procentních bodů, za dobu od 31. 8. 2015 do zaplacení a náklady soudního řízení, to vše do patnácti dnů od doručení tohoto platebního rozkazu,

nebo aby v případě, že žalovaný podá proti vydanému platebnímu rozkazu odpor, vydal tento

rozsudek:

Žalovaný je povinen zaplatit žalobci částku 17 000 Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 8,05% ročně, který odpovídá výši repo sazby stanovené Českou národní bankou platné pro první den kalendářního pololetí, v němž došlo k prodlení žalované společnosti, která činí 0,05% p. a., navýšené o osm procentních bodů, za dobu od 31. 8. 2015 do zaplacení a náklady soudního řízení, to vše do 3 dnů od právní moci rozsudku.

.....
Doprava, s. r. o.
„jednatel“
(podpis)